

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

19 mei 2006

ONTWERP VAN DECREET

**betreffende de inhaalbeweging
voor schoolinfrastructuur**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	21
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	35
Advies van de Raad van State	43
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	55
Ontwerp van decreet	61
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringssimpactanalyse	73

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. ALGEMENE SITUERING

Vlaanderen heeft de voorbije decennia te weinig geïnvesteerd in onderwijsinfrastructuur. De kapitaaluitgaven voor het leerplichtonderwijs hebben een erg laag niveau. Volgens de gegevens van de OESO (Education at a Glance 2004) bereiken de Vlaamse inspanningen voor schoolinfrastructuur nog niet de helft van het OESO-gemiddelde. In Education at a Glance 2004, vergelijkt indicator B6.3 (p. 268) de kapitaalsuitgaven voor het jaar 2001. Uit deze vergelijking blijkt dat slechts 3% van de totale uitgaven aan kapitaalsuitgaven wordt gependend. Het OESO-gemiddelde bedraagt 8,4%. Investeren in scholenbouw heeft nochtans belangrijke effecten: op motivatie (en derhalve prestaties) van leerlingen en leerkrachten, met afgeleide (termijn)effecten op maatschappelijk welzijn en op economie en tewerkstelling (cf. multiplicatoreffecten in bouw- en aanverwante sectoren).

Er dringt zich dan ook een substantiële inhaalbeweging op in de modernisering van de schoolinfrastructuur in Vlaanderen. Dit is ook een terechte vraag van het Vlaams Parlement dat op 10 november 2004 (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 121/1*) en op 26 oktober 2005 (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 508/1*) met redenen omklede moties heeft goedgekeurd over de middelen voor schoolinfrastructuur. Het schoolpatrimonium is immers erg verouderd. Zo blijkt uit DIGO-onderzoek van het einde van de jaren '90 dat 13% van de gebouwen werden opgetrokken voor 1920; 15% tussen 1920 en 1939, 17% tussen 1940 en 1959, 32% tussen 1960 en 1979 en 23% na 1980. Bovendien bleek één op vijf vestigingsplaatsen gebruik te maken van noodconstructies zoals containerklassen. In de voorbije onderzoeksjaren van de onderwijsinspectie zijn dan ook een aantal ongunstige adviezen te wijten aan een situationele factor zoals de onaangepaste infrastructuur van de schoolgebouwen. De hoge investeringsnoden en hieraan gekoppeld de lange wachttijd veroorzaken dat meer en meer scholen noodgedwongen hun toevlucht nemen tot beperkte geschiktmaking/renovatie om de hoogste nood te lenigen, ten koste van duurzame ver- of nieuwbouwprojecten.

Wat de omvang en randvoorwaarden voor de inhaalbeweging betreft, kunnen we het volgende stellen:

De gekende subsidiebehoefte in het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs kan vandaag geraamd worden op circa 1,4 miljard euro. Dit is de

zogenaamde wachtlijst in subsidies hetgeen een lijst in investeringswerken impliceert van ongeveer 1,9 miljard euro.

Een prognose van de toekomstig te verwachten subsidiebehoefte is uiterst moeilijk, maar zal, gezien de hoge leeftijd van het patrimonium en de algehele slechte staat ervan, de eerste decennia niet substantieel afnemen. Bij DIGO alleen al wordt de jaarlijkse gemiddelde aangroei van de subsidiebehoefte geraamd op zo'n 120 tot 150 miljoen euro.

Om hieraan te verhelpen wenst de Vlaamse Regering een grootschalige inhaalbeweging via reguliere en alternatieve financiering op te zetten. Via het voorliggende DBFM-programma wordt er naar gestreefd voor 1 miljard euro aan werken van de lijst van investeringsnoden aan te pakken via alternatieve financiering.

Voorliggend project voor het wegwerken van de achterstand in de schoolbouw dient te voldoen aan volgende randvoorwaarden:

- het versneld wegwerken van de bestaande achterstand inzake schoolinfrastructuur op (korte) termijn;
- zoveel mogelijk realiseren met een beperkt aantal middelen;
- een bijkomende incentive creëren voor de werkgelegenheid en de bouwsector;
- de oprichting van moderne, aangepaste en flexibele schoolinfrastructuur;
- ESR-95 neutraliteit, hetgeen betekent dat het project neutraal moet zijn voor de schuldpositie van de Vlaamse Gemeenschap;
- een belangrijke inspanning realiseren inzake het rationeel energiegebruik (REG) in schoolgebouwen. Aandacht voor rationeel energiegebruik in scholen gaat verder dan een inhaalbeweging in schoolinfrastructuur en is nodig omdat energiezuinige scholen minder werkingsmiddelen moeten besteden aan energie. Bovendien kan de Vlaamse overheid met energiezuinige scholen een concrete voorbeeldfunctie vervullen bij de realisatie van de Kyoto-doelstellingen;
- een aanzet geven tot een rationalisatie van de vestigingsplaatsen van de schoolgebouwen in Vlaanderen;

- duidelijke architecturale criteria uitwerken waaraan de schoolgebouwen van de toekomst dienen te voldoen.

2. ALGEMENE TOELICHTING BIJ HET ONTWERP VAN DECREET

2.1. Een niet traditionele DBFM-formule

DBFM staat voor ‘Design – Build – Finance and Maintain’: door een partij wordt zowel het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van een infrastructuurproject geleverd. De term komt uit de Angelsaksische financiële wereld en is daar al tientallen jaren ingeburgerd. Bij gebrek aan een goede vertaling en gezien de bekendheid en het veelvuldig gebruik van deze terminologie niet alleen op internationaal vlak maar de laatste jaren ook bijvoorbeeld in Nederland, wordt ervoor gekozen om dit begrip consequent te gebruiken doorheen dit decreet.

Om de scholenbouw en renovatie te versnellen wordt voorgesteld om een aparte vennootschap te selecteren, die zal instaan voor een aantal deelbenodigdheden voor de realisatie van een school:

- het ontwerp (Design);
- de bouw (Build);
- de financiering (Finance);
- het onderhoud en de herstellingen (Maintain); met onderhoud wordt in het decreet het eigenaarsonderhoud en de herstellingen bedoeld.

Aan de vennootschap zal de versnelde uitvoering van een deel (ten belope van 1 miljard euro aan werken) van de gekende investeringsnood worden toevertrouwd: de vennootschap dient de gerealiseerde schoolgebouwen dan op lange termijn ter beschikking te stellen aan de scholen. Om de vennootschap vanuit het oogpunt van het ESR95 buiten de overheidssector te plaatsen (zie verder) is het noodzakelijk een dienstverleningsaspect (bv. onderhoud) in het contract op te nemen en/of dat de vennootschap de schoolinfrastructuur aan derden kan verhuren. Aan gezien deze verhuur niet mogelijk zal zijn voor alle infrastructuurprojecten zal het contract desgevallend dus moeten worden uitgebreid met de component onderhoud of een andere vorm van dienstverlening. Dit moet voor elk van de afzonderlijke concrete projecten worden afgewogen.

Volgens gegevens van DIGO neemt de realisatie van een schoolgebouw (vanaf het indienen van het dossier bij DIGO tot en met de effectieve opening van een schoolgebouw) vandaag gemiddeld tien à twaalf jaar in beslag (o.m. door bepaalde procedure-redenen, door gebrek aan middelen en personeel). De formule om de achterstand inzake schoolinfrastructuur weg te werken met een aparte vennootschap moet hierop een antwoord bieden. Deze DBFM-formule biedt onmiskenbaar een aantal voordelen:

- de snelheid van realisatie: de projecten kunnen sneller worden uitgevoerd dan wanneer de scholen of de inrichtende machten volledig zelf moeten instaan voor de realisatie van de bouw of de renovatie;
- de vennootschap kan zich specialiseren op haar kernactiviteit om geïntegreerde contracten uit te voeren voor scholenbouw. De school of de inrichtende macht kan zich dus concentreren op het verstrekken van onderwijs;
- de lange termijn-verbintenis van de vennootschap zal gebouwen opleveren die duurzaam zijn (doordat de vennootschap ook dient in te staan voor het onderhoud op lange termijn zullen eerder duurzame gebouwen worden opgeleverd die op zich minder kostelijk onderhoud vergen);
- de afstelling van diverse bij de bouw betrokken partijen op elkaar, wat onder meer een gunstig effect op de realisatietijd heeft.

Er zou kunnen geopteerd worden om de inrichtende machten, elk individueel, dergelijke DBFM-contracten te laten lanceren, doch dan gaan prijmatig een aantal zeer belangrijke elementen van een grote gespecialiseerde vennootschap verloren. Het concept dat wordt voorgesteld is dus geen klassiek DBFM-concept waarbij elke school individueel een contract gunt en tegenover een combinatie ‘financier-aanemer-architect-onderhoudsfirma’ komt te staan. In plaats van individuele contracten af te sluiten door elke individuele school, wordt geopteerd voor een systeem waarbij de Vlaamse Regering een oproep lanceert voor de selectie van een vennootschap, die DBFM-contracten afsluit met de inrichtende machten.

De financiële meerwaarde van dit model t.o.v. individuele contracten heeft betrekking op:

- de samenbundeling van bepaalde aankoopprocedures (zogenaamde bargaining power: indien de

vennootschap bijvoorbeeld over verzekeringen voor de volledige inhaaloperatie kan negotiëren, is dit prijsgunstiger dan elk individueel nieuwbouwproject);

- de gespecialiseerde bouwcoördinatie door gespecialiseerd personeel bij de vennootschap.

Voor de inrichtende machten is er eveneens een voordeel dat er een soort basiscontract beschikbaar zal zijn, waardoor niet elke school individueel extra juridisch advies dient aan te gaan. Dit basis DBFM-contract is natuurlijk voorts per school aanpasbaar aan specifieke situaties.

De selectie door de overheid van een dergelijke vennootschap gebeurt door middel van een onderhandelingsprocedure die kadert binnen de wetgeving overheidsopdrachten. Deze procedure zal een oproep lanceren naar kandidaat-investeerders voor de financiering en operationalisering van de opdracht, met inclusief in die fase de krediettoezeggingen en de financiële voorwaarden van deze toezeggingen. Om de concurrentie maximaal in het voordeel van de overheid en de inrichtende machten te laten spelen zullen de kandidaat-investeerders binnen de duidelijke contouren van de oproep worden uitgenodigd om zelf hun meest gunstige aanbod voor te stellen. Dit moet toelaten om het bod te kiezen dat het meest aantrekkelijk is voor de overheid en de inrichtende machten. De oproep zal niet gericht zijn naar aannemers maar naar financiële partners (bv. banken of verzekeringsmaatschappijen) die zich, binnen de grenzen van het gegunde contract, dienen te organiseren om de opgerichte schoolgebouwen ter beschikking te stellen van de inrichtende machten op lange termijn.

Bij wijze van voorbeeld zou de vennootschap zich zo kunnen organiseren dat ze:

- voor kleinere projecten beroep doet op procedures ‘Design-Build’, m.a.w. een combinatie van architectuur en aannemerij. Aan die combinatie wordt dan een lijst opgegeven met welke onderhoudsfirma’s men kan werken tegen vooraf door de vennootschap genegotieerde raamcontractprijzen – dus overeenkomsten met één of meerdere ondernemers met als doel gedurende een bepaalde periode de essentiële voorwaarden inzake te plaatsen opdrachten vast te leggen, met name m.b.t. de prijs en eventueel de beoogde hoeveelheid – met die firma’s;

- voor elk van de deelactiviteiten die in het bouwproces en de lange termijn-terbeschikkingstelling nodig zijn, contracten (door toepassing van de wetgeving overheidsopdrachten) zal afsluiten met de benodigde partijen;
- voor een aantal benodigde diensten raamcontracten afsluit (bv. voor verzekeringen, voor onderhoud);
- voor grotere projecten beroep doet op individuele procedures ‘Design-Build-Maintain’.

2.2. Principes

Binnen de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur via alternatieve financiering zijn er een aantal grote gekende principes die van toepassing blijven:

- ondanks de onmiskenbare voordelen van het DBFM-concept, blijft de eindbeslissing liggen bij elke individuele inrichtende macht. Wanneer zij zouden beslissen om geen beroep te doen op de alternatieve financiering van hun (ver)bouwproject, behouden de inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs hun plaats (i.f.v. reguliere subsidiëring) op de bestaande (chronologische) wachtlijst;
- subsidiepercentages: 100% financiering voor het gemeenschapsonderwijs terwijl het gesubsidieerd onderwijs (officieel en vrij) financiële middelen ontvangt in de vorm van een subsidie die overeenstemt met 70% van het investeringsbedrag voor het basisonderwijs en met 60% van het investeringsbedrag voor het secundair onderwijs. Dezelfde percentages zullen worden toegepast op de te betalen beschikbaarheidsvergoeding;
- de mogelijkheid voor bepaalde inrichtende machten om voor het eigen aandeel zelf eigen middelen te gebruiken of elders te ontfangen. De inrichtende machten van de gesubsidieerde netten vullen vandaag in het kader van de reguliere subsidiëring namelijk zelf in hoe ze het ontbrekende deel financieren, via eigen middelen of door middel van leningen. Voor deze leningen kan een waarborg worden verleend door DIGO. Om in aanmerking te komen voor de subsidie van DIGO moet de inrichtende macht onder andere eigenaar zijn van het onroerend goed of hierop een zakelijk recht bezitten dat haar een genot verleent gedurende minstens dertig jaar. In het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelf-

standig agentschap met rechtspersoonlijkheid “Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs”, werd deze waarborg voor het niet door subsidies gedekte deel van het totale bedrag van de investering overgenomen. In het kader van de inhaalbeweging wordt door de Vlaamse Regering een gemeenschapswaarborg gesteld voor de terugbetaling van de leningen aangegaan door de vennootschap. Bovendien wordt, naar analogie met de vigerende waarborgregeling van het reguliere kader, een waarborg verstrekt voor de betaling van het niet door de DBFM-toelage gedekte gedeelte van de beschikbaarheidsvergoeding voor het gesubsidieerd onderwijs;

- fysische normen (bv. aantal m² per leerling) volgens het van toepassing zijnde besluit van de Vlaamse Regering. Op dit moment is dit het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 1992 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten en psycho-medisch-sociale centra;
- financiële normen voor de inhaalbeweging (maximale bouwkostprijs per m²) volgens het van toepassing zijnde besluit van de Vlaamse Regering. Op dit moment is dit het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 1992 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten en psycho-medisch-sociale centra.

2.3. ESR95

Zoals reeds vermeld dient de inhaalbeweging neutraal te zijn voor de schuldpositie van de Vlaamse overheid. De geselecteerde vennootschap mag hiervoor door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) niet bij de overheidssector worden geklassificeerd. Hierbij is het noodzakelijk er op te wijzen dat zowel scholen als hun inrichtende machten ESR-matig tot de overheidssector worden gerekend wanneer zij schoolactiviteiten uitvoeren. Dit geldt ook voor het vrij onderwijs. De redenering hierachter is te zoeken in het feit dat het onderwijsbeleid van de overheid een grote impact heeft op het beleid van de scholen en dat zij hoofdzakelijk gefinancierd worden door de overheid. Opdat de vennootschap buiten de consolidatiekring van de overheid zou vallen is het noodzakelijk dat de contracten van de vennootschap

met de inrichtende machten of de scholen voldoende risico's leggen bij de private partij.

Volgens de ‘PPP Guidelines’ van Eurostat (februari 2004) worden terzake drie risico's onderscheiden:

- 1° het bouwrisico (bv. technische mankementen, zelf opdraaien voor de kosten bij een laattijdige oplevering);
- 2° het beschikbaarheidsrisico (voldoende volume, naleving veiligheidsstandaarden, nakomen onderhoudsafspraken enzovoort);
- 3° het vraagrisico.

Om ESR-neutraal te zijn moet de private partner naast het bouwrisico minstens één ander risico (beschikbaarheids- of vraagrisico) dragen. In het geval van de schoolgebouwen zou het mogelijk moeten zijn dat de private partner het bouw- en beschikbaarheidsrisico voor zijn rekening neemt. Het zogenaamde vraagrisico wordt in het voorliggende voorstel in de sector van de scholenbouw niet bij de private partner gelegd omdat dit op heden voor een private partij niet inschatbaar is.

Het ESR95 stelt dat wanneer gedurende de ‘exploitatieperiode’ van het contract de risico's van de eigendom in hoofdzaak worden gedragen door de private vennootschap en deze de opbrengst van de eigendom geniet, de infrastructuur op de balans van de vennootschap wordt geregistreerd. Het contract tussen de overheid en de vennootschap heeft in dat geval de kenmerken van een zogenaamde operationele lease. Alleen de regelmatige betalingen van de overheid (een soort huursubsidie) beïnvloeden dan het vorderingsaldo van de overheid.

Vanuit ESR-oogpunt moet men alleszins opletten voor de kwalificatie van een financieel leasingcontract. Bij de eerste ingebruikname van de investering die met financiële leasing wordt gefinancierd, dient het totale bedrag van de investering conform het ESR95 als primaire uitgave geboekt te worden. Het ESR veronderstelt immers dat de investering met een (weliswaar fictieve) lening wordt gefinancierd. In de daaropvolgende jaren, wordt het gedeelte van de betaalde annuïteiten dat overeenstemt met de aflossing van de (fictieve) lening aangerekend als kapitaalsaflossing. In het geval van de schoolgebouwen zou de kwalificatie als een financieel leasingcontract erop neerkomen dat de totale schuld t.o.v. de private vennootschap bij de ingebruikname van het gebouw

integraal verrekend moet worden op het vorderings-saldo.

Uit adviezen van de Nationale Bank en het INR blijkt dat de voorgestelde piste de toetsing van de ESR-Eurostatregels principieel doorstaat. De Vlaamse Regering zal er hoe dan ook over waken dat de ESR-neutraliteit wordt gerespecteerd.

De vennootschap zal niet geklasseerd worden bij de overheidssector en zal zowel het bouw- als het beschikbaarheidsrisico dragen en aldus beantwoorden aan voormelde PPS-Eurostatregelgeving van 11 februari 2004. De beschikbaarheidsvergoeding zal immers maar betaald worden na (tijdige) oplevering van de infrastructuur volgens de contractueel overeengekomen normen en eisen.

Daarenboven zal een deel van deze vergoeding tijdens de gehele exploitatiefase in functie staan van de dienstverlening inzake onderhoud en herstel. Bovendien zal de infrastructuur voor een aantal gevallen ook aan derden worden verhuurd (na de schooluren, tijdens vakantieperiodes enzovoort). Het lijkt aangezien om project per project na te gaan welke specifieke dienstverlening van toepassing kan zijn.

Hoewel de vennootschap principieel tot de sector van de vennootschappen wordt gerekend dient er wel worden opgemerkt dat er geen te verregaande zeggenschap en controle door de overheid wordt uitgeoefend doch dit is, zoals de structuur vandaag wordt voorgesteld, niet het geval aangezien de overheid nooit de beslissingsmeerderheid in de vennootschap zal bekomen.

Logischerwijze zal aan het INR ook de definitieve ontwerp-DBFM-overeenkomst (tussen de vennootschap en de inrichtende machten) worden voorgelegd aangezien daarin dan de risicoverdeling tussen de partijen beoordeeld zal worden en de eventuele klassificatie van de activa en de er bijhorende schuld. De ESR-neutraliteit voor de schuldpositie van de Vlaamse overheid van voorliggend project dient hoe dan ook te allen tijde te worden gegarandeerd.

3. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid doordat het betrekking heeft op een onderwijsmaterie.

Artikel 2

Dit artikel bevat een definitie van de voornaamste terugkerende termen in het decreet.

M.b.t. het 3° punt van dit artikel dient te worden opgemerkt dat dit dus benadrukt dat het programma slaat op de vier componenten van het DBFM-concept: het ontwerpen, bouwen, financieren en het onderhoud. Zoals reeds werd aangegeven wordt met onderhoud het zogenaamde eigenaarsonderhoud en de herstellingen bedoeld. De DBFM-vennootschap zal daarbij tevens de veiligheidscoördinatie en de bouwkundig gerelateerde diensten op zich nemen, inclusief het aangaan van verzekeringen. Schoonmaak en andere diensten kunnen dus niet in aanmerking komen voor en vergoed worden door de DBFM-toelage.

M.b.t. het 8° punt van dit artikel dient het volgende te worden opgemerkt. Men vindt het relevante regelgevend kader voor de reguliere investeringen in schoolinfrastructuur terug in hoofdstuk II van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, afgekort de Schoolpactwet. Artikel 13 van de Schoolpactwet geldt zowel voor het gesubsidieerd onderwijs waarbij de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs de subsidiërende overheidsinstelling is, alsook voor het Gemeenschapsonderwijs. De voorwaarden opgelegd door artikel 13 van de Schoolpactwet worden eveneens opgenomen in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, in hoofdstuk VII, afdeling 2, onderafdeling E – Investeringsmiddelen. De specifieke regels voor het gesubsidieerd onderwijs zijn terug te vinden in hoofdstuk II, afdeling II van de Schoolpactwet; daarnaast is er in de context van scholengemeenschappen ook nog artikel 81 in het decreet houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs. Volledigheidshalve wordt er gewezen op het feit dat het agentschap met rechtspersoonlijkheid 'AGION' de taken en bevoegdheden van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs, kortweg DIGO, zal overnemen.

Binnen de onderwijsmaterie en in het bijzonder wat hier de schoolinfrastructuur betreft, is de terminologie financiering versus subsidiëring gemeengoed.

De term financiering slaat hier op het feit dat het gemeenschapsonderwijs kan rekenen op een 100% financiële tussenkomst voor de infrastructuurinvesteringen. De term subsidiëring slaat op het feit dat de financiële middelen een bepaald percentage dek-

ken van het investeringsbedrag door de inrichtende macht, namelijk 70% voor het basisonderwijs en 60% voor het secundair onderwijs.

Artikel 3

De Vlaamse overheid verstrekt een tijdelijk kader waarbinnen de inrichtende machten een DBFM-contract kunnen afsluiten voor een scholenbouwproject binnen het DBFM-programma, evenals een kader voor het toekennen van een DBFM-toelage voor de beschikbaarheidsvergoeding die de inrichtende macht dient te betalen aan de DBFM-vennootschap. Gezien de activiteiten van de vennootschap, is het noodzakelijk dat haar zakelijke rechten worden verleend op de schoolinfrastructuur.

De Vlaamse overheid wil via dit DBFM-programma een substantiële inhaalbeweging inzake schoolgebouwen opzetten. Ofschoon het finaal gerealiseerde investeringsvolume afhankelijk zal zijn van de nog te voeren onderhandelingen met de verschillende stakeholders wordt gestreefd naar een investeringsvolume van 1 miljard euro, inclusief btw en algemene kosten. Hierbij zal de private vennootschap de geselecteerde (ver)bouwprojecten van de inrichtende machten realiseren en deze, in ruil voor een prestatiegebonden beschikbaarheidsvergoeding, op lange termijn ter beschikking stellen aan de inrichtende machten, waarbij gedurende dertig jaar een overheidstussenkomst wordt ontvangen via het agentschap AGION.

De uiteindelijk aan de inrichtende machten aangerekende beschikbaarheidsvergoeding moet het resultaat worden van een marktbevraging waarbij de kandidaten zelf een inschatting moeten maken tegen welke voorwaarden zij de diverse deelcomponenten van de beschikbaarheidsvergoeding kunnen aanbieden. Door de concurrentie moet zo een zo laag mogelijke eenheidsprijs ontstaan die nadien eveneens als maximum zal fungeren voor de beschikbaarheidsvergoeding. De deelcomponenten hebben betrekking op de financieringskost, de personeels- en werkingskost van de vennootschap, het onderhoud, de verzekeringen en een mogelijke risicopremie.

Het DBFM-programma is geen onbeperkt voortdurende optie ten aanzien van de reguliere subsidiëring of financiering aangezien de selectiecommissie – zoals omschreven in dit decreet – een selectie zal maken van de projecten die in aanmerking komen voor het DBFM-programma en dit tot het nagestreefde investeringsvolume wordt bereikt. Enkel deze geselecteerde

projecten komen potentieel in aanmerking voor een DBFM-toelage zolang de overige voorwaarden van dit decreet zijn gerespecteerd. Fundamenteel principe bij dit alles is wel dat het uiteindelijk de inrichtende macht toekomt om de eindbeslissing te nemen al dan niet mee te stappen in het DBFM-concept.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van het decreet. Aangezien de financiële middelen van de overheid beperkt zijn, veronderstelt dit noodzakelijkerwijze dat er keuzes dienen gemaakt te worden waaraan deze middelen worden besteed. Een gevolg hiervan is dat het deeltijds kunstonderwijs buiten het toepassingsgebied valt van het decreet. Dit is een beleidskeuze die ingegeven is door de beperktheid van financiële middelen en het feit dat het deeltijds kunstonderwijs enkel kan georganiseerd of gesubsidieerd worden in instellingen die uitsluitend kunstonderwijs organiseren, waardoor reële kansen om tot synergieën te komen voor zowel het deeltijds kunstonderwijs, de DBFM-vennootschap alsook potentiële derden bij voorbaat reeds worden beperkt. Dit houdt echter op geen enkele manier in dat de vrijheid van onderwijs wordt aangetast. De inhaalbeweging komt immers geenszins in de plaats van de bestaande reguliere subsidiëring en reguliere financiering. Het is juist door deze inhaalbeweging, met de aangegeven doelgroep, dat er een belangrijke dynamiek op gang gebracht wordt die positieve repercussies zal hebben op de bestaande reguliere subsidiëring en financiering waarvoor ook het deeltijds kunstonderwijs in aanmerking komt. Finaal leidt dit dus eveneens – zij het via het reguliere investeringskader – tot een verbeterde situatie voor de infrastructuurdossiers die niet in aanmerking komen voor de inhaalbeweging, zoals in casu van het deeltijds kunstonderwijs.

Ook het hoger onderwijs valt buiten het toepassingsgebied van de inhaalbeweging, enerzijds omwille van de reeds vermelde nood aan beleidskeuze, anderzijds omdat het duidelijk het opzet is van de inhaaloperatie om de achterstand te verminderen in schoolinfrastructuur zoals specifiek gekend in het niet-hoger onderwijsniveau.

Artikel 5

In de eerste paragraaf wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid gegeven om te beslissen over de keuze van gunningswijze, de vaststelling van de gunningsvoorwaarden, om de gunningprocedure te

voeren en de opdracht te gunnen overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten. Tevens wordt bepaald dat de Vlaamse Regering het voeren van de procedure en het gunnen van de opdracht kan overdragen aan AGION.

Het voorwerp van de opdracht is het zoeken naar toekomstige partners voor de hier voorgestelde inhaaloperatie en dus het selecteren van een vennootschap die, in het kader van de inhaaloperatie zal instaan voor de financiering, de coördinatie en het projectmanagement, de opvolging van de bouw als ook het lange termijn onderhoud.

De procedure zal ten allen tijde moeten voldoen aan de vigerende wetgeving overheidsopdrachten.

Voor de selectie van de vennootschap is het aangegeven te werken via een onderhandelingsprocedure. Dergelijke onderhandelingsprocedure is mogelijk, doch enkel in limitatief opgesomde gevallen, voorzien in artikel 17 van de Wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. In het kader van deze procedure is het mogelijk de contractvoorwaarden met de inschrijver(s) te onderhandelen en een afzonderlijke overeenkomst te sluiten. Artikel 17, §3, 2° en 4°, van de Wet van 24 december 1993, biedt de mogelijkheid tot het voeren van een onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking, voor de selectie van de vennootschap inzake scholenbouw “indien het gaat om werken of diensten waarvan de aard of de onzekere omstandigheden verhinderen op voorhand een globale prijs vast te stellen” en “in het geval van een overheidsopdracht voor aanneming van diensten dat de aard van de dienst zodanig is dat de specificaties van de opdracht niet kunnen bepaald worden met voldoende nauwkeurigheid om de toewijzing toe te laten volgens de procedure van aanbesteding of offerteaanvraag.” De juridisch en financieel meer complexe aard van een DBFM-structuur kan het ‘niet op voorhand kunnen vaststellen van een globale prijs’ en het feit dat ‘specificaties van de opdracht niet kunnen bepaald worden met voldoende nauwkeurigheid’ ondersteunen.

De selectie van de vennootschap zal dus gebeuren door middel van een onderhandelingsprocedure die kadert binnen de wetgeving overheidsopdrachten. Deze procedure zal een oproep lanceren naar kandidaat-investeerdere voor de financiering en operationalisering van de opdracht, inclusief de krediettoezeggingen en de financiële voorwaarden van

deze toezeggingen. Om de concurrentie maximaal in het voordeel van de overheid en de inrichtende machten te laten spelen zullen de kandidaat-investeerdere binnen de duidelijke contouren van de oproep worden uitgenodigd om zelf hun meest gunstige aanbod voor te stellen. Dit moet toelaten om het bod te kiezen dat het meest aantrekkelijk is voor de overheid en de inrichtende machten. De oproep zal niet gericht zijn naar aannemers maar naar financiële partners (bv. banken of verzekeringsmaatschappijen) die zich, binnen de grenzen van het gegunde contract, dienen te organiseren om de opgerichte schoolgebouwen terbeschikking te stellen van de inrichtende machten op lange termijn. De financiële partner kan nadien desgewenst een projectontwikkelaar aantrekken om in de dienstverlening te voldoen.

Aannemers worden niet tot de procedure toegelaten om nadien elke vorm van belangenvermenging te vermijden. De vennootschap zal nadien immers voor de realisatie van haar opdrachten zelf, binnen de wetgeving overheidsopdrachten, maximaal de bouwmarkt moeten raadplegen en aanbestedingen dienen te organiseren voor bouwondernemingen. Bovendien dient men te vermijden dat de opdracht wordt toevertrouwd aan enkele grote bouwbedrijven. Het prijsmatig voordeel van de concurrentie moet gevrijwaard worden voor de ganse operatie.

De procedure wordt georganiseerd op basis van selectie- en gunningscriteria. Daarenboven zullen bij de kandidaatstelling een aantal minimumvoorwaarden worden omschreven. Eén van de minimumvoorwaarden bij de kandidaatstelling is bijvoorbeeld dat de dochtervennootschap een optie heeft op de aandelen die de geselecteerde aanhouden in de vennootschap.

Vooreerst zal er een preselectie worden doorgevoerd gebaseerd op de uitsluitinggronden en selectiecriteria (bv. de financiële draagkracht op het niveau van het eigen vermogen van de partner, de technische bekwaamheid). Dit is om de betrouwbaarheid en de bekwaamheid van de vennootschappen te kunnen beoordelen.

Vervolgens worden de offertes van de geselecteerde inschrijvers beoordeeld op basis van gunningcriteria en worden onderhandelingen met één of meer van hen gevoerd.

Volledigheidshalve wordt hier nog gewezen op het feit dat de gunning door de overheid van voorgaande overheidsopdracht, geen afbreuk doet aan de gedeelde

bevoegdheid – overeenkomstig het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs – van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs en de scholengroep wat de uitvoering van infrastructuurwerken betreft. Dit houdt dan ook in dat de Raad van het Gemeenschapsonderwijs een beslissing zal dienen te nemen over participatie in de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

In de tweede paragraaf van dit artikel wordt bepaald dat AGION een dochtervennootschap opricht. Dit is een privaatrechtelijke vennootschap.

De dochtervennootschap, waarin PMV voor de helft zal participeren, houdt dan op haar beurt een participatie aan in de DBFM-vennootschap.

Hoewel PMV als partner wordt betrokken bij de minderheidsparticipatie door haar deelneming in het kapitaal van de door AGION opgerichte dochtervennootschap, wordt om vernoemde reden het beheer van de participatie principieel toevertrouwd aan AGION.

De principiële lokalisatie van de participatie bij AGION is een logisch gevolg van het beleid dat onder de vorige Vlaamse Regering werd opgezet. AGION is een IVA met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij decreet van 7 mei 2004. De vorige Vlaamse Regering heeft AGION bevoegd gemaakt voor de scholenbouw. Artikel 5, 6°, van het AGION-decreet heeft het als één van de kerntaken van het agentschap over “coördinatie, sturing en regie van publiek-publieke en publiek-private samenwerking inzake onderwijsinfrastructuur”. AGION kan op grond van artikel 6 van het AGION-decreet, in zoverre dit vereist is voor het vervullen van zijn opdracht: “5° op grond van het private vennootschaps- of verenigingsrecht, instellingen, verenigingen of ondernemingen oprichten of erin deelnemen, overeenkomstig artikel 32 van het kaderdecreet, dan wel artikel 14 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende publiek-private samenwerking”.

Aan het agentschap AGION zullen financiële middelen verschaft worden ten belope van 25 miljoen euro. Deze middelen zullen verschaft worden vanuit enerzijds de beschikbare middelen ingevolge de valorisaties van de aandelen Gimv, en anderzijds via een kapitaalparticipatie van PMV ten belope van 12,5 miljoen euro in de door AGION op te richten dochtervennootschap. Deze dochtervennootschap zal zoals gezegd een minderheidsparticipatie nemen in het kapitaal van de geselecteerde vennootschap. Ofschoon PMV aldus betrokken wordt bij deze parti-

cipatie behoudt AGION, binnen de contouren van de noodzakelijke ESR-neutraliteit, conform artikel 5, 6°, van het AGION-decreet, de coördinatie, sturing en regie van de dochtervennootschap zoals dit dan ook wordt bepaald in de derde paragraaf van dit decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

In de vierde paragraaf van dit artikel wordt bepaald dat de dochtervennootschap participeert in de DBFM-vennootschap en welke participatie de dochtervennootschap daarin zal nemen.

Er wordt dus een minderheidsparticipatie aangehouden in de DBFM-vennootschap, in principe bedraagt die 25% + één aandeel. Dit is noodzakelijk niet alleen omwille van de impact van de operatie op het onderwijs maar ook omwille van het financiële engagement van de Vlaamse overheid ten aanzien van de vennootschap. Aangaande de rechten verbonden aan de participatie dient op het volgende gewezen te worden: het betreft een zogenaamde blokkeringsminderheid voor de beslissingen die volgens de statuten met een drievierde meerderheid dienen genomen te worden: o.a. kapitaalverhoging, statutenwijziging, wijziging maatschappelijk doel.

Het mag duidelijk zijn dat de overheid nooit over een beslissingsmeerderheid zal of kan beschikken in de DBFM-vennootschap. Dit is belangrijk uit hoofde van de ESR95-regelgeving om de DBFM-vennootschap als een particuliere producent te laten ressorteren onder de sector van de vennootschappen.

Onverminderd het gegeven dat de overheid nooit een belissingsmeerderheid zal hebben, zal men bij het zoeken naar geïnteresseerde private partners – waarbij dus de wetgeving overheidsopdrachten zal gevolgd worden – in het bestek een optie vragen op de aandelen die de geselecteerden aanhouden in de DBFM-vennootschap en dit tegen op heden vastgelegde prijzen of prijsmechanismen. Op die manier krijgt de overheid een duidelijk beeld van de prijsvoorwaarden die zouden gelden wanneer men genooddaakt zou zijn om de private partner uit te kopen (bijvoorbeeld slechte werking van de private aandeelhouder). De optie zal slechts in omschreven (contractueel) bepaalde gevallen gelicht kunnen worden. De aandelen die door het lichten van de optie zouden verkregen worden, zijn dan onmiddellijk overdraagbaar aan de private partners die de vorige zouden vervangen.

Gezien de grootte van het balanstotaal van de vennootschap zal de vennootschap dienen te beschikken

over een commissaris (vroeger: bedrijfsrevisor), waarvan (zo contractueel overeengekomen) de overheid zijn rapporten kan opvragen.

Artikel 6

De DBFM-vennootschap zal instaan voor het uitvoeren van het DBFM-programma waardoor men wil remediëren aan de achterstand in en de verbetering van de schoolinfrastructuur. Dit betekent het instaan voor een aantal deelbenodigdheden voor de realisatie van een schoolgebouw, zoals het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud. Met bouwen wordt uiteraard ook het verbouwen bedoeld en het onderhoud impliceert het eigenaarsonderhoud en de herstellingen. Zoals reeds aangehaald wordt er gestreefd naar een investeringsvolume van 1 miljard euro, inclusief BTW en algemene kosten.

De vennootschap zal dus schoolinfrastructuur voor een lange termijn ter beschikking stellen aan de inrichtende machten, in ruil voor een prestatiegebonden beschikbaarheidsvergoeding.

De voorziene taken van de vennootschap zijn uitgebreider dan deze bij een gewone verhuuractiviteit: in de bouwfase komt er met name ook projectmanagement bij, waardoor dus tijdelijk technici (architecten, ingenieurs en projectleiders) dienen aangetrokken (intern of extern) te worden.

De dienstverlening van de vennootschap inzake onderhoud wordt vanzelfsprekend contractueel vastgelegd. Voor dit dienstenluik ten aanzien van de inrichtende machten moeten duidelijke afspraken worden voorzien. Hiertoe zullen zogenaamde SLA's (Service Level Agreements) worden opgesteld, waarbij de inrichtende machten de betaling van dat onderdeel kunnen verminderen indien een bepaalde 'service level' niet wordt gehaald.

In artikel 7, §2, zal men trouwens een minimaal aantal aspecten aantreffen die geregeld zullen worden in de overeenkomst van de overheid met de DBFM-vennootschap. Er zal onder meer gedetailleerd opgesomd worden wat de taken van de vennootschap inhouden.

De DBFM-vennootschap zal het ontwerp, de bouw en het onderhoud die het voorwerp uitmaken van de terbeschikkingstelling in concurrentie stellen overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten. De

DBFM-vennootschap kiest de gunningswijze aangepast aan het ontwerp van de te gunnen opdrachten.

Het is dus duidelijk dat de wetgeving overheidsopdrachten zal toegepast worden door de DBFM-vennootschap. Toen de nota van de Vlaamse Gemeenschap in verband met de inhaalbeweging in schoolinfrastructuur werd voorgelegd aan de Commissie voor de Overheidsopdrachten, stelde deze over dit aspect (toepassing van wetgeving overheidsopdrachten bij de gunning van de opdrachten door de vennootschap) in haar advies:

"...voor wat betreft de tweede fase inzake de gunning van de contracten door de vennootschap, zal gelet op de subsidiëring en de daaraan verbonden controle, de betrokken vennootschap alleszins aan de toepassing van de wetgeving overheidsopdrachten zijn onderworpen. ...".

Wat de financiering zelf betreft: dit maakt juist onder meer het voorwerp uit van de procedure die de overheid zal voeren overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten om de private partner(s) te vinden die hiervoor zal instaan in het kader van de hier voorgestelde inhaaloperatie, zoals trouwens reeds aangehaald in de commentaar bij de eerste paragraaf van artikel 5. De DBFM-vennootschap zal op haar beurt beroep doen op de wetgeving overheidsopdrachten voor het vinden van uitvoerders in het gedeelte Design-Build en in bepaalde gevallen 'Maintain' van het individuele scholenbouwproject.

Door contracten af te sluiten met de benodigde partijen door toepassing van de wetgeving overheidsopdrachten kan er geen betwisting bestaan omtrent het laten spelen van de concurrentie en de gelijke behandeling van alle mogelijke kandidaten in alle fasen van het project.

Louter bij wijze van voorbeeld, zou de DBFM-vennootschap hier in theorie verschillende scenario's kunnen volgen. Zo kan men bijvoorbeeld een aparte procedure volgen voor architect-aannemer-onderhoudsfirma. Ofwel een combinatieprocedure voor aannemer-architect; dit om een de totale proceduretijd te verkorten en om latere geschillen over 'conceptfout-uitvoeringsfout' te vermijden. Ook een combinatieprocedure voor aannemer-architect-onderhoudsfirma is denkbaar en heeft als supplementair voordeel tegenover de vorige combinatieprocedure dat dit kan vermijden dat er een gebouw wordt opgeleverd dat bijvoorbeeld qua onderhoud te duur is in exploitatie of in energiegebruik. Deze laatste twee

scenario's geven duidelijk het voordeel aan van het werken met geïntegreerde contractsvorm.

Het lijkt dus minstens aangewezen om het tweede scenario te volgen en voor grote projecten zou eerder scenario drie aangewezen zijn.

Artikel 7

Aangezien de hele inhaalbeweging een belangrijk langdurig financieel engagement veronderstelt van overheidswege is het noodzakelijk de werking van de vennootschap nader te regelen in een gedetailleerde overeenkomst. Deze overeenkomst zal voortvloeien uit volgende elementen: de opmaak van het bestek, de indiening van de offertes en de onderhandelingen met de inschrijvers over de weerhouden offertes.

Mits een gedegen bestek is de werking van de vennootschap en de opvolging van de activiteit van de vennootschap te verduidelijken in een overeenkomst die uiteindelijk met de vennootschap zal worden afgesloten.

In de tweede paragraaf wordt bepaald welke aangelegenheden minstens zullen geregeld worden in de overeenkomst tussen de overheid en de DBFM-vennootschap.

Met betrekking tot de mogelijkheden voor het aanbieden van facultatieve diensten aan de geselecteerde inrichtende machten waarvan sprake in artikel 7, §2, 1°: dit slaat op de bijkomende diensten waarvoor de vennootschap zou kunnen instaan t.o.v. inrichtende machten op diens vraag. Dit zijn dan wel diensten die door de inrichtende machten volledig zelf betaald zullen dienen te worden en bijgevolg niet gedekt kunnen worden door de DBFM-toelagen.

Artikelen 8 en 9

Deze artikelen houden bepalingen in met betrekking tot de informatieverplichting. Het betreft zowel de rapportering van AGION aan de Vlaamse Regering, alsook – hieropvolgend en in het verlengde ervan – het verslag van de Vlaamse Regering naar het Vlaams Parlement toe.

Artikel 10, §4, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 bepaalt onder meer dat artikel 9 van dat decreet van toepassing is op intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 9 van dat kaderdecreet bevat bepalingen met betrekking tot de beheersovereenkomsten waaronder dus ook een rapportering door het agentschap aan de Vlaamse Regering.

Jaarlijks en voor 30 september zal de Vlaamse Regering dan op haar beurt verslag uitbrengen aan het Vlaams Parlement.

Artikel 10

De Vlaamse Regering laat de naleving van de overeenkomst door de vennootschap alsook de uitvoering van de individuele DBFM-contracten opvolgen door een door haar aangeduide toezichthouder.

Verder bevat dit artikel de bevoegdheden van de toezichthouder zoals bijvoorbeeld het bijwonen met raadgevende stem van de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur van de DBFM-vennootschap, het verkrijgen van alle noodzakelijke of nuttige informatie, een schorsingsbevoegdheid, het (laten) doorlichten van de vennootschap. Er wordt ook een rapporteringverplichting in hoofde van de toezichthouder ingebouwd. In dit verband kan er bv. op gewezen worden dat de toezichthouder een budgettaire monitoring in zijn rapportering zal dienen in te bouwen.

Naast de in dit artikel voorziene opvolging kan er nog gewezen worden op de bevoegdheid van het Rekenhof om controle uit te oefenen op AGION en haar dochtervennootschap.

Omtrent het opteren voor een toezichtsregeling zoals vormgegeven in voorliggende tekst, is het noodzakelijk te wijzen op enkele aandachtspunten.

De DBFM-vennootschap zal een vennootschapsrechtelijke vorm hebben waarbij dus in een toezicht is voorzien door een toezichthouder.

Artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), bepaalt dat de federale overheid bevoegd blijft inzake vennootschapsrecht. Men zou zich de vraag kunnen stellen of er door het voorzien van vermeld toezicht geen afwijking is van het vennootschapsrecht en zo ja of hiervoor een grondslag en verantwoording kan gevonden worden.

Artikel 10 BWHI stelt: “de decreten kunnen rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden, waarvoor

de raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid”. Dit artikel vormt de rechtsbasis voor wat men de ‘impliciete bevoegdheden’ noemt. Decreten kunnen krachtens dat artikel bepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor niet de decreetgever maar de federale wetgever in beginsel bevoegd voor is. Hieraan worden wel de voorwaarden verbonden dat dergelijke regeling noodzakelijk zou zijn voor de uitoefening van bevoegdheden van het gewest of de gemeenschap, dat die aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal zijn.

Het gebruik van de impliciete macht is bijkomstig ten opzichte van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake onderwijs (art. 127 van de Grondwet).

Het toezicht is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat het mogelijk is voor de Vlaamse Gemeenschap haar bevoegdheid inzake onderwijs ten volle en met de vereiste zorgvuldigheid uit te oefenen, alsook omwille van de grote omvang van de overheidsmiddelen die gemoeid zijn bij deze inhaaloperatie en de langdurige termijn ervan, het belang en de gevolgen van de investeringen voor de diverse betrokken onderwijsactoren.

Omwille van de extreme nood aan een inhaalbeweging voor investeringen in schoolinfrastructuur vergt het maximaliseren van de slaagkansen van de operatie en het minimaliseren van de risico's, een noodzakelijke aandacht voor het accuraat en adequaat opvolgen van de operationalisering van de inhaalbeweging.

De toezichtsregeling is niet enkel noodzakelijk om reden van zorgvuldig bestuur aangezien het (een aspect van) de onderwijsmaterie betreft waar niet alleen de belangen van de overheid zelf mee gemoeid zijn, maar tevens van de inrichtende machten en zelfs indirect van leerlingen, leerkrachten en andere (onderwijs)actoren in het algemeen. Er werd ook gekozen voor deze optie omwille van de omvang van de publieke middelen die met de inhaalbeweging gepaard gaan en dit voor een lange termijn (30 jaar). Voorliggende inhaaloperatie is een complex en uitdagend project dat een lange-termijnvisie illustreert en dus evidentierwijs nog meer dan anders om de nodige en meer dan afdoende instrumenten ter bescherming van de betrokken publieke belangen vraagt. Hieraan

werd dan ook door voorliggende adequate toezichtsregeling vorm gegeven. Gezien voorgaande elementen en aangehaalde belangen is dit geen onredelijke regeling en volledig in verhouding tot het beoogde doel. De bevoegdheid die de Grondwet aan de Vlaamse Gemeenschap heeft toegekend inzake onderwijs, impliceert dat deze alle geëigende maatregelen kan nemen om haar bevoegdheid uit te oefenen.

De materie leent zich ook tot een gedifferentieerde regeling aangezien het voorliggende artikel slechts de DBFM-vennootschap betreft in het kader van de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur. Dit artikel 10 betreft enkel deze ene DBFM-vennootschap in het kader van de welbepaalde inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur en is dus een op zichzelf staande regeling. De specifieke behandeling van vermeldde vennootschap heeft geen enkele weerslag op de toepassing van het algemeen stelsel van de vennootschapsregelgeving.

Wat het marginale karakter betreft, heeft de voorliggende toezichtsregeling slechts een marginale, beperkte weerslag op de materie van de vennootschapswetgeving gezien ze enkel geldt voor de DBFM-vennootschap die welbepaalde taken en verantwoordelijkheden op zich zal nemen in de zeer specifieke en gespecialiseerde sfeer van schoolinfrastructuur in het kader van de Vlaamse gemeenschapsbevoegdheid inzake onderwijs.

De regeling die vervat ligt in dit artikel heeft enkel betrekking heeft op een zeer beperkt en specialistisch onderdeel van de onderwijsmaterie, namelijk de investeringen in schoolinfrastructuur, en is dan nog slechts een klein deelaspect van de gehele inhaaloperatie. Bovendien is het slechts beperkt tot die ene DBFM-vennootschap waarop men beroep doet op voor de specifieke inhaalbeweging voor de Vlaamse Gemeenschap. De regeling betreft dus uitsluitend een noodzakelijk geacht opvolgingsinstrument ten aanzien van deze DBFM-vennootschap en heeft niet als finaliteit te raken aan het gemene vennootschapsrecht of op algemene wijze de vennootschapsregelgeving wijzigen. Het is niet de bedoeling dat er afbreuk wordt gedaan aan de privaatrechtelijke toezichtsmechanismen zoals de blokkeringsminderheid die aangehouden wordt in de DBFM-vennootschap, een bedrijfsrevisor, bepalingen in de aandeelhoudersovereenkomst enzovoort. Hieruit blijkt de uitzonderlijk zeer beperkte weerslag op de federale vennootschapsregelgeving.

Artikel 11

Ter voorbereiding van de opstart van de inhaaloperatie dient nagedacht te worden over het bepalen van criteria om in aanmerking komende projecten te screenen en aldus een gedetailleerde investeringslijst te kunnen meegeven aan de vennootschap onverminderd het feit dat het natuurlijk aan de individuele inrichtende macht behoort om in fine te beslissen of ze mee wil stappen in het DBFM-programma.

De selectie en rangschikking van de uit te voeren projecten zal voorafgaand aan de oprichting van de DBFM-vennootschap gebeuren. De lijst van de concreet geselecteerde projecten is voor de vennootschap dan direct beschikbaar.

Gezien het van cruciaal belang is dat de concrete toepassing van de in artikel 13 vermelde selectiecriteria en dus de selectie en rangschikking gebeurt in overleg met het ganse onderwijsveld, wordt er geopteerd om te werken via een selectiecommissie.

De samenstelling van de selectiecommissie zal een draagvlak creëren voor de inhaalbeweging. Dit is noodzakelijk om de slaagkansen van de DBFM-operatie te maximaliseren. De geleding van de commissie moet borg staan voor de betrokkenheid, vertrouwdschap met en deskundigheid in de specifieke en veelal zeer technische infrastructuurmaterie inzake onderwijs.

De onafhankelijkheid van de voorzitter kan begrepen worden als ‘afstandelijkheid’ of ‘onbevooroordeeldheid’ en slaat op het feit dat hij of zij over geen enkel bestuursmandaat beschikt hetzij bij een representatieve organisatie van inrichtende machten, hetzij bij een gefinancierde of gesubsidieerde inrichtende macht en niet ressorteert onder het hiërarchisch gezag van de Vlaamse Regering.

De commissie heeft in principe omwille van haar specifieke en welomkaderde bevoegdheden zoals vermeld in artikel 12, geen onbeperkt durende opdracht en bestaan. Daarom bepaalt paragraaf 3 van dit artikel dat het mandaat van de leden van de selectiecommissie wordt beëindigd wanneer de opdracht waarvoor de selectiecommissie werd opgericht, is vervuld.

Artikel 12

Dit artikel bepaalt de bevoegdheden van de selectiecommissie.

De bevoegdheid tot selectie en rangschikking van de in aanmerking komende scholenbouwprojecten is afgelijnd en ingeperkt doordat dit gebeurt aan de hand van de selectiecriteria zoals die worden bepaald in artikel 13 en tevens doordat in een bekrachtiging door de Vlaamse Regering is voorzien in artikel 14. Met betrekking tot deze bevoegdheid is het duidelijk dat bij het DBFM-programma de klemtoon in hoofdzaak ligt op de infrastructuur van het basis- en secundair onderwijs. Ook het volwassenonderwijs, de internaten en centra voor leerlingenbegeleiding komen in aanmerking.

De commissie heeft ook nog de bevoegdheid om modelprojecten aan te duiden binnen de selectie en rangschikking van de scholenbouwprojecten. Met modelprojecten worden projecten beoogd die bij uitstek model kunnen staan voor ‘de school van de toekomst’ en dit zowel op onderwijskundig, architecturaal als op maatschappelijk vlak. Het gaat om projecten met een kenmerkende problematiek, waarvan de strategie, de aanpak en de architecturale oplossingen richtinggevend werken voor de andere projecten. Ze moeten leiden tot een voldoende grote diversiteit aan scholen en een juiste mix aan probleemstellingen. De reeks ‘modelprojecten’ moet dus scholen uit de verschillende netten voor de verschillende graden omvatten. Ze moet scholen in een (binnen)stedelijke omgeving, maar ook meer afgelegen scholen in een landelijke of suburbane omgeving betrekken.

Een aanwijzing van wat een modelproject is kan onder meer gevonden worden in de vernieuwende architecturale visie, de bijzondere en onderscheidende architecturale, pedagogisch/onderwijskundige en functionele kwaliteiten van een project. De precieze appreciatie van het ‘model’-gehalte wordt echter overgelaten aan de selectiecommissie gezien haar samenstelling zowel een voldoende draagvlak, betrokkenheid alsook deskundigheid impliceert.

Artikel 13

In dit artikel worden de selectiecriteria opgenomen die de commissie zal toepassen met het oog op de selectie en rangschikking van de scholenbouwprojecten.

Met het criterium ‘aflijnbare projecten inzake nieuwbouw en/of substantiële vernieuwbouw met een voldoende omvang’ beoogt men dat de inhaalbeweging via de DBFM-formule een succesverhaal wordt. Om hiertoe bij te dragen zou er bij de keuze van de projecten onder meer moet op toegezien worden dat:

- de geselecteerde projecten een voldoende omvang hebben;
- de werken betrekking hebben op nieuwbouw en/of substantiële vernieuwbouw;
- het project voldoende ‘aflijnbaar’ is t.o.v. van het groter schoolcomplex waarin het zich situeert. Deze vereiste is nodig om de risico's voor de verschillende partijen duidelijk en eenduidig te kunnen toewijzen.

Met het tweede criterium beoogt men projecten te selecteren die het gevolg zijn van een functionele nood: er is een infrastructuureel probleem en/of een tekort aan kwaliteitsvolle huisvesting.

Volgende indicatoren kunnen hiervoor in aanmerking komen:

- de noodzaak van nieuwbouw als gevolg van problematische inhuring van gebouwen of paviljoenen;
- de noodzaak van nieuwbouw als gevolg van de slechte toestand van de bestaande gebouwen (ouderdom, verkrotte gebouwen, tijdelijke constructies enzovoort);
- het niet beschikken over noodzakelijke infrastructuur;
- evolutie van het aantal leerlingen of wijziging van de instroom gedurende de laatste 5 jaar;
- de nood aan investeringen als gevolg van een negatief brandweerverslag of een negatief advies door de onderwijsinspectie over de bewoonbaarheid van lokalen, de brandveiligheid, onaangepaste sanitaire installaties, onveilige technische installaties, algemene veiligheid enzovoort;
- de mate waarin de nood substantieel en urgent is.

Met het criterium ‘duurzaamheid’ beoogt men projecten te selecteren die meer dan anderen kunnen bijdragen tot het rendement of de duurzaamheid van de investering en tot een goed beheer/economische inzet van middelen.

Volgende indicatoren kunnen hiervoor in aanmerking komen:

- projecten die kaderen in een globale langetermijnvisie;
- de mate waarin het project uitzicht biedt op rationeel energiegebruik voor de gehele school (dus bijvoorbeeld niet alleen op het gedeelte dat rechtstreeks betrokken is in het project) of bijdraagt tot een nieuwe benadering van het energiebeheer in schoolgebouwen;
- de mate waarin het project uitzicht biedt op een substantiële bijdrage in het kader van ‘duurzaam bouwen’ omwille van flexibiliteit en uitbreidbaarheid;
- de mate waarin een project uitzicht biedt op een substantiële bijdrage tot ‘duurzaam bouwen’ vanuit het standpunt van een ‘levenscyclusbenadering’ van de gebouwen.

Met het vierde criterium beoogt men de selectie van projecten die het niveau van de individuele school op haar campus overstijgen en bijdragen tot een beter leefbare situatie voor leerlingen, omgeving en buurt.

Volgende indicatoren kunnen hiervoor in aanmerking komen:

- rationalisatie van vestigingsplaatsen;
- projecten die het gevolg zijn van herstructurering van het onderwijs in de regio;
- projecten die niveau- en/of netoverschrijdende samenwerking nastreven;
- projecten die betrekking hebben op instellingen die werken in precare omstandigheden (kansarmoede);
- projecten die een bijzondere inspanning leveren in verband met geïntegreerd onderwijs;
- projecten die een doordachte vertaling zijn van een eigen pedagogisch project;
- projecten die een samenwerking nastreven met een lokaal bestuur of bijdragen aan het buurtleven;
- de mate waarin het project de mogelijkheid inhoudt om andere functies in het gebouw onder te brengen door samenwerking met derden;

- projecten die getuigen van een visie op duurzame ontwikkeling.

Artikel 14

Er wordt verwezen naar de commentaar bij artikel 12. Voor het overige behoeft dit artikel geen commentaar.

Artikel 15

Met dit artikel wordt voorzien in een regeling voor het geval een geselecteerd project om welke reden dan ook niet zou kunnen doorgaan. AGION kan in dat geval een vervangend project aanduiden, rekening houdend met de criteria bepaald in artikel 13.

Hierbij dient ter volledigheid te worden aangestipt dat er, overeenkomstig hoofdstuk VII van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid “Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs”, een raadgevend comité met adviserende bevoegdheid wordt opgericht bij AGION. Hierdoor is dus ook voor dit raadgevend comité een rol weggelegd indien er een project dient vervangen te worden.

AGION zal rekening dienen te houden met de door de selectiecommissie opgestelde rangorde en indien er geen beschikbare projecten meer zouden zijn, wordt tevens voorzien dat de selectiecommissie een nieuwe rangorde opstelt.

Artikel 16

AGION dient ervoor te zorgen dat de selectie en de rangschikking van de projecten wordt bezorgd aan de DBFM-vennootschap. Vervolgens zal de DBFM-vennootschap de geselecteerde inrichtende macht aanschrijven zodat deze een beslissing kan nemen omtrent de bereidheid om al dan niet mee te stappen in het DBFM-programma. In de algemene toelichting bij het voorliggende ontwerp van decreet, werd al aangeduid dat ondanks de onmiskenbare voordelen van het DBFM-concept, de eindbeslissing hoe dan ook blijft liggen bij elke individuele inrichtende macht. Van het schrijven van de DBFM-vennootschap wordt een afschrift bezorgd aan AGION.

Artikel 17

Aangezien het uitgangspunt van de inhaalbeweging is om zo veel mogelijk de reeds gekende principes van

de reguliere subsidiëring en financiering te volgen – onverminderd de relevante aanpassingen omwille van de specificiteit van het DBFM-programma – is de formulering van het toepassingsgebied geïnspireerd op artikel 13 van de Schoolpactwet. De rationalisatie- en programmatienormen waarvan sprake in artikel 17, verwijzen dan ook naar het begrip ‘rationalisatie- en programmatieplan’ in artikel 13, §1, 1^oa, van de Schoolpactwet; tegenwoordig gebruikt men echter deze terminologie niet meer, maar spreekt men eerder over rationalisatie- en programmatienormen.

Net als in dat artikel 13 van de Schoolpactwet, zijn de bepalingen van artikel 17 van dit decreet te lezen als gecumuleerde voorwaarden. Er moet dus voldaan zijn aan zowel de voorwaarde zoals geformuleerd in het eerste punt met betrekking tot de instellingen, internaten en centra, alsook aan de voorwaarden omschreven in het tweede punt met betrekking tot de scholenbouwprojecten.

De randvoorwaarden waaraan een operatie voor het wegwerken van de achterstand in de schoolbouw diende te voldoen werden reeds ter sprake gebracht bij de algemene situering in deze memorie.

De geselecteerde scholenbouwprojecten zullen moeten voldoen aan de vastgestelde fysische en financiële normen. Op dit moment gelden de fysische en financiële normen zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 1992 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten en psycho-medisch-sociale centra.

Artikelen 18 tot 21

In deze artikelen wordt de vorm aangegeven van de DBFM-toelage voor respectievelijk het gesubsidieerd onderwijs en het gemeenschapsonderwijs.

Niettegenstaande het DBFM-concept een radicaal verschillende aanpak inhoudt van de terbeschikkingstelling van onderwijsinfrastructuur, is er voor geopteerd om zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de principes die nu terug te vinden zijn in de reguliere subsidiëring en reguliere financiering van schoolinfrastructuur.

Dit houdt in essentie in dat de financiële middelen die bestemd zijn voor onroerende investeringen in het onderwijs, zoals bepaald in het jaarlijks begrotingsdecreet van de Vlaamse Gemeenschap, zorgen voor een dekkingsgraad van 100% in het gemeenschaps-onderwijs en een dekkingsgraad van 60 of 70%

in het gesubsidieerd onderwijs afhankelijk van het onderwijsniveau.

Deze basisprincipes worden ook gehanteerd in het DBFM-programma. Voor het gesubsidieerd onderwijs wordt de DBFM-toelage toegekend in de vorm van een subsidie waarbij dezelfde percentages worden aangehouden als die van de reguliere subsidiëring en die in het kader van het DBFM-programma berekend worden op de beschikbaarheidsvergoeding. Voor het gemeenschapsonderwijs is er een 100% financiering van de beschikbaarheidsvergoeding.

In artikel 21 wordt de vergoeding door de DBFM-toelage van zakelijke rechten die de inrichtende macht verleent aan de DBFM-vennootschap uitgesloten.

Artikel 22

Dit artikel bepaalt dat AGION de uitbetalende instantie is van de DBFM-toelagen.

Artikel 23

In artikel 16 werd bepaald dat AGION de selectie en rangschikking van de projecten overmaakt aan de DBFM-vennootschap. Die zal dan de betrokken inrichtende macht aanschrijven en een afschrift hiervan bezorgen aan AGION. Artikel 23 geeft aan dat de DBFM-vennootschap, eenmaal ze de principiële beslissing heeft ontvangen van de inrichtende macht, hiervan een afschrift overhandigt aan AGION. Daarenboven heeft AGION in afdeling 5 van dit hoofdstuk de mogelijkheid om alle noodzakelijke informatie op te vragen.

Indien de inrichtende macht zou beslissen om geen beroep te doen op de alternatieve financiering en dus niet wenst mee te stappen in het DBFM-programma, behoudt zij hoe dan ook haar plaats op bestaande wachtlijst in het kader van de reguliere subsidiëring.

Artikel 24

Opdat AGION zijn goedkeuring zou kunnen geven voor de toekenning van de DBFM-toelage, waarbij de onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur en het verlenen van een zakelijk recht aan de DBFM-vennootschap cruciale aandachtspunten en voorwaarden zijn overeenkomstig respectievelijk de artikelen 25 en 26, is het vereist dat het ontwerp van

individueel DBFM-contract en de ontwerp-akte tot verlening van het zakelijk recht aan de DBFM-vennootschap wordt voorgelegd aan AGION.

Artikelen 25 en 26

Dat de goedkeuring voor de toekenning van de DBFM-toelage afhankelijk is van de onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur, vloeit voort uit de elementaire opzet van de inhaalbeweging om de bestaande achterstand weg te werken en te zorgen voor moderne en aangepaste schoolinfrastructuur. Het DBFM-programma heeft dus duidelijk een aan onderwijshuisvesting gerelateerde finaliteit. Hoewel de schoolinfrastructuur dus haar onderwijsbestemming dient te behouden – op sanctie van het niet langer uitbetalen van de DBFM-toelage en desgevallend een verrekening of terugvordering voor de ten onrechte uitbetaalde DBFM-toelagen – is het evenzeer van belang om de openstelling en het optimaal gebruik van de infrastructuur mogelijk te maken. Buitenlandse ervaring leert dat het een private (DBFM-)vennootschap dikwijls beter aagaat te zoeken naar diverse gebruiksoportunities waar uiteindelijk ook de school zelf kan van meegenieten zonder dat het schoolbestuur of de leerkrachten daar werk aan hebben. De precieze invulling van dit ander gebruik is afhankelijk van de concrete afspraken die de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap hierover maken in het individueel DBFM-contract.

In artikel 26 wordt gesteld dat de inrichtende macht een zakelijk recht verleent aan de DBFM-vennootschap op de schoolinfrastructuur en de vennootschap de schoolinfrastructuur op haar beurt ter beschikking stelt aan de inrichtende macht gedurende 30 jaar vanaf het moment van beschikbaarheid. Net zoals dit gebruikelijk is in buitenlandse DBFM-voorbeelden, wordt in het individueel DBFM-contract dan invulling gegeven aan diverse begrippen en termen, waaronder ook het begrip beschikbaarheid. Op die manier is het voor de contractspartijen duidelijk vanaf welk moment de infrastructuur precies beschikbaar is voor de school; wat terzelfdertijd inhoudt dat vanaf dat moment de beschikbaarheidsvergoeding dient betaald te worden aan de vennootschap.

Aangezien men in het DBFM-programma zo goed mogelijk probeert aan te sluiten op de regeling van de reguliere subsidiëring of financiering, is de eerste paragraaf geïnspireerd op artikel 19, §1, van de Schoolpactwet waarin bepaald is dat een inrichtende macht slechts een beroep mag doen op de DIGO

voor een onroerend goed waarvan zij de eigenaar is of waarop zij een zakelijk recht bezit dat haar het genot verzekert van het goed gedurende ten minste dertig jaar. Voor de toekenning van een DBFM-toelage wordt dus de essentie van deze bepaling in de Schoolpactwet, wat het zakelijk recht betreft, op gepaste wijze geïntegreerd in de nieuwe regeling.

In voorliggende inhaaloperatie wordt het principe gehanteerd om geen eigendomsoverdracht van gronden en gebouwen te organiseren tussen de inrichtende machten en de DBFM-vennootschap. Onroerend-goedtransacties waarbij geen eigendomsrecht wordt overgedragen gebeuren grotendeels met één van volgende rechtsfiguren: erfpacht, opstal, vruchtgebruik of leasing.

De vennootschap zal dienen te beschikken over een zakelijk recht op de terreinen waarop zij constructies opricht. De diverse zakelijke rechten en juridische rechtsfiguren daarop geënt, hebben een diverse (wetelijk voorziene) looptijd:

- opstal: tussen 0 en 50 jaar;
- erfpacht: tussen 27 en 99 jaar;
- vruchtgebruik (tussen niet-privé-personen): max. 30 jaar;
- leasing: niet bepaald, meest voorkomend tussen 15 en 30 jaar.

Door het aflopen van de looptijd komen de opgerichte gebouwen automatisch terug bij de ‘gever’ van het recht.

Welk recht wanneer zal kunnen gebruikt worden, zal geval per geval dienen bepaald te worden in samenspraak tussen de vennootschap en de eigenaars/gebruikers van de gronden/gebouwen. De zakelijke rechten laten maatwerk toe ten aanzien van de eigendomsproblematiek. Dit zal noodzakelijk zijn aangezien de eigendomssituatie van de schoolgebouwen erg versnipperd is. Vooral in het vrij gesubsidieerd onderwijs zijn er grote verschillen en is dikwijls niet de inrichtende macht eigenaar van de gronden of de gebouwen, maar wel een eigenaar-vzw of congregaties. Geval per geval zal dus moeten vastgesteld worden welke zakelijke rechten men kan of wil gebruiken.

Artikel 27

Enkel indien er ook effectief een individueel DBFM-contract is afgesloten tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap, kan er een DBFM-toelage worden toegekend. De DBFM-vennootschap wordt de verplichting opgelegd om AGION van het sluiten van het contract op de hoogte te brengen door middel van een afschrift van dit contract.

De tweede paragraaf voorziet in een regeling in het geval er herzieningen zouden aangebracht worden aan het DBFM-contract en de akte waarbij het zakelijk recht wordt verleend. In dat geval wordt bepaald dat de DBFM-vennootschap deze herzieningen voorafgaandelijk ter goedkeuring voorlegt aan AGION. Het is voor de verdere administratieve behandeling van de DBFM-dossiers en de uitbetaling van de DBFM-toelage van belang dat eventuele latere herzieningen aan AGION worden voorgelegd. Gezien de langdurige looptijd van de DBFM-contracten zijn zo’n herzieningen niet denkbeeldig en verantwoordt dit dus de betrokken regeling.

Artikel 28

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 29

Dit artikel bevat een regeling teneinde AGION in de gelegenheid te stellen om zich ervan te vergewissen dat de voorwaarden om de DBFM-toelage te ontvangen vervuld zijn en blijven gedurende de termijn van het DBFM-contract. De overheid dient er immers steeds over te waken dat haar beperkte financiële middelen goed worden besteed en dit conform de voor de middelen vooropgestelde finaliteit. Om ervoor te zorgen dat er geen DBFM-toelagen ten onrechte worden uitbetaald, kan AGION dus onder meer bijkomende documenten en gegevens opvragen, de inrichtende macht horen of een bezoek ter plaatse brengen. Deze opsomming is echter niet exhaustief. Gezien de bedoeling van dit artikel kan AGION alle nodig geachte initiatieven nemen.

Artikel 30

Dit artikel houdt een sanctionerende maatregel in ingeval men geen gevolg zou geven aan de initiatieven die AGION neemt zoals bepaald in artikel 29.

Artikel 31

Dit artikel houdt een sanctie in indien de onderwijsbestemming niet meer verzekerd is. Het niet meer verzekerd zijn van de onderwijsbestemming is een gegeven dat telkens bij elk individueel dossier zal moeten onderzocht worden, rekening houdend met de specifieke elementen van dit dossier. AGION zal hierbij overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur ook het zorgvuldigheidsbeginsel en redelijkheidsbeginsel dienen te respecteren en de kans laten aan de desbetreffende inrichtende macht om zich te verdedigen en een repliek te kunnen formuleren. Het behoort echter evenzeer tot de taak van een overheidsinstelling als AGION om ervoor te zorgen dat op een zorgvuldige manier wordt omgegaan met de investeringsmiddelen en dat er geen onoordeelkundig gebruik wordt gemaakt van publieke financiële middelen die niet langer zouden gebruikt worden conform de oorspronkelijke bedoeling, namelijk tegemoetkomen in de vergoedingen die de inrichtende macht moet betalen voor onderwijsinfrastructuur. Daarom zal dus het niet langer verzekeren van de onderwijsbestemming tot gevolg hebben dat die inrichtende macht geen DBFM-toelage meer zal ontvangen van AGION. Dit is het meest opportune gevolg rekening houdend met het specifieke mechanisme van het DBFM-concept, namelijk dat de inrichtende macht periodiek een prestatiegerelateerde beschikbaarheidsvergoeding dient te betalen voor de terbeschikkingstelling van de onderwijsinfrastructuur door de DBFM-vennootschap en hiervoor een periodiek uitbetaalde DBFM-toelage wordt voorzien gedurende de looptijd van een individueel DBFM-contract.

Artikel 32

Dit artikel houdt een verrekenings- en terugvoerbepaling in voor ten onrechte uitgekeerde DBFM-bijdragen.

Artikel 33

Hoewel het ongebruikelijk is dat bij decreet, besluiten van de Vlaamse Regering worden gewijzigd, wordt hier toch voor geopteerd omwille van volgende redenen. Eerst en vooral is het een techniek die juridisch perfect toegelaten is, aangezien een wetgevende macht, indien zij het nuttig acht, haar uitdrukkelijke opdracht van de uitvoerende macht kan terugnemen en zelf de nodige maatregelen kan treffen door een

aanvulling van de wet / decreet of door een bestanddeel van de wet / decreet te maken wat voordien een uitvoeringsbeslissing was. Bovendien beantwoordt het aan de algemene beginselen van behoorlijke regelgeving dat de regelgeving eenvoudig, duidelijk en toegankelijk is en tevens samenhangend. Er wordt immers getracht om een zo duidelijk en compleet mogelijk beeld te geven van het volledig juridisch kader van de inhaalbeweging en men verhoogt op die manier de transparantie en coherentie van de regelgeving.

In principe treedt de Vlaamse Bouwmeester op bij projecten groter dan 10.000 m². In de sector van de schoolgebouwen zullen die (zeer) zelden voorkomen. Het is evenwel noodzakelijk de inzichten en de ervaringen van de Vlaamse Bouwmeester te betrekken in de inhaaloperatie gezien haar omvang en opzet.

Zoals eerder werd aangegeven bestaat één van de randvoorwaarden van de inhaalbeweging het oprichten van moderne, aangepaste en flexibele schoolinfrastructuur. Het is evident dat dit mee weerspiegeld wordt in de architecturale aspecten van een scholenbouwproject. Omdat de Vlaamse Bouwmeester een waardevolle knowhow, deskundigheid en inzicht heeft met betrekking tot kwaliteitsvolle architectuur, is zijn inbreng van een onmiskenbare meerwaarde in deze inhaaloperatie.

Daarom worden in dit artikel bepalingen opgenomen die de Vlaamse Bouwmeester in staat stellen deze inbreng te verwezenlijken. De inbreng neemt de vorm aan van een verplicht advies voor de scholenbouwprojecten, met uitzondering van de modelprojecten. In het overleg tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap in verband met het ontwerp van de modelprojecten zelf, zoals bedoeld in artikel 12, 3°, heeft de Vlaamse Bouwmeester een medebeslissingsbevoegdheid. Laatstgenoemd overleg moet zelfs resulteren in een unanieme beslissing in verband met de beoordeling van het ontwerp van de modelprojecten.

Artikelen 34 en 35

De inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur zoals vormgegeven in dit decreet, komt niet in de plaats van de bestaande reguliere subsidiëring en reguliere financiering, maar komt daarnaast te staan. Er is reeds gezegd dat de uiteindelijke prestaties waartoe de DBFM-vennootschap zal gehouden worden bij de terbeschikkingstelling van de schoolinfrastructuur

aan de individuele inrichtende macht, zullen bepaald worden in het individueel DBFM-contract. Aan gezien het om langlopende contracten gaat, is het mogelijk dat er veranderingen gewenst zijn aan het scholenbouwproject. Dit artikel 34 voorziet dan ook dat indien deze veranderingen niet kunnen opgevangen worden door het individueel DBFM-contract, er nog steeds beroep kan gedaan worden op de reguliere subsidiëring en reguliere financiering.

De tweede paragraaf houdt verband met de veronderstelling dat de terbeschikkingstelling van de schoolinfrastructuur door de DBFM-vennootschap aan de inrichtende macht, niet zou gebeuren door middel van het verlenen van een zakelijk recht.

Om deze paragraaf beter te begrijpen, herhalen we allereerst dat de goedkeuring door AGION voor de toekenning van de DBFM-toelage, slechts mogelijk is indien de inrichtende macht een zakelijk recht verleent aan de DBFM-vennootschap op de schoolinfrastructuur; dit is zo bepaald in artikel 26, §1. Vervolgens zal de DBFM-vennootschap de schoolinfrastructuur op haar beurt ter beschikking stellen aan de inrichtende macht gedurende 30 jaar. Indien deze laatstgenoemde terbeschikkingstelling aan een inrichtende macht van het gesubsidieerd onderwijs nu niet zou gebeuren via een zakelijk recht, houdt dit in principe in dat deze inrichtende macht geen beroep kan doen op de reguliere subsidiëring aangezien artikel 19, §1, van de Schoolpactwet juist vereist dat de inrichtende macht eigenaar dient te zijn van het onroerend goed of een zakelijk recht moet bezitten dat haar het genot van het goed verzekert gedurende ten minste dertig jaar. Daarom wordt hier dus in een afwijking op vermeld artikel 19, §1, van de Schoolpactwet voorzien. Juist omwille van de veelal complexe en versnipperde eigendomssituatie van schoolgebouwen in vooral het gesubsidieerd vrij onderwijs, laat men op die manier zoveel mogelijk ruimte voor de individuele gevallen.

Artikel 36

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikelen 37 en 38

In de commentaar bij artikel 3 is reeds gemeld dat de hoogte van de beschikbaarheidsvergoeding het resultaat zal zijn van de marktbevraging waarbij de

kandidaten zelf een inschatting moeten maken tegen welke voorwaarden zij de diverse deelcomponenten, waaronder de financieringskost, van de beschikbaarheidsvergoeding kunnen aanbieden.

De financieringskost van de vennootschap zal gedrukt worden door de toekenning van een waarborg. Deze waarborg slaat dan op het volledig vreemd vermogen dat door de vennootschap is aangegaan om het programma – zijnde het nagestreefde investeringsvolume van 1 miljard euro voor het DBFM-programma – te financieren.

In artikel 38 wordt ook voorzien dat de Vlaamse Regering gemachtigd is om voor het gesubsidieerd onderwijs een gemeenschapswaarborg te stellen voor de betaling van het niet door de DBFM-toelage gedekte gedeelte van de beschikbaarheidsvergoeding. De waarborgstelling is geïnspireerd op de mogelijkheid die een inrichtende macht uit het gesubsidieerd onderwijs in het reguliere kader heeft om voor de financiering van haar eigen aandeel te gaan lenen bij een financiële instelling onder een overheidswaarborg. Er kan in dit verband verwezen worden naar de mogelijkheid om bij uitwinning van dergelijke waarborg de desbetreffende bedragen nadien ook terug te vorderen bij de gewaarborgde debiteur (artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° AGION-decreet: het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid “Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs”, afgekort AGION;
- 2° beschikbaarheidsvergoeding: de vergoeding die de inrichtende macht in het kader van het DBFM-programma periodiek dient te betalen overeenkomstig het individueel DBFM-contract voor het scholenbouw-project;
- 3° DBFM-programma: het programma waarmee de Vlaamse overheid wil remediëren aan de achterstand in en verbetering van de schoolinfrastructuur door een DBFM-vennootschap te laten instaan voor het ontwerp, de bouw, financiering en onderhoud;
- 4° DBFM-toelage: de financiële bijdrage tot de beschikbaarheidsvergoeding overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen van dit decreet;
- 5° DBFM-vennootschap: de vennootschap die belast wordt met de uitvoering van het DBFM-programma;
- 6° individueel DBFM-contract: het contract gesloten tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap in het kader van het DBFM-programma;
- 7° overeenkomst: de kaderovereenkomst gesloten met de DBFM-vennootschap die de modaliteiten en ook de wederzijdse rechten en verplichtingen van de betrokken partijen bevat bij de uitvoering van het DBFM-programma;

8° reguliere subsidiëring of reguliere financiering:

- a) reguliere subsidiëring is de reeds bestaande wijze waarop de inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs beroep kan doen op de financiële middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur overeenkomstig de geldende onderwijsregelgeving;
- b) reguliere financiering is de reeds bestaande wijze waarop de inrichtende macht in het gemeenschaps-onderwijs beroep kan doen op financiële middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur overeenkomstig de geldende onderwijsregelgeving;

9° scholenbouwproject: de terbeschikkingstelling van schoolinfrastructuur voor dertig jaar;

10° schoolinfrastructuur:

- a) de onroerende goederen die bestemd zijn voor de onderwijsinstellingen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding;
- b) de eerste uitrusting die aangebracht is in een nieuw of aangepast gebouw, die onontbeerlijk is voor het gebruik van de infrastructuur en die onroerend is uit haar aard of door bestemming;

11° Schoolpactwet: de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

Artikel 3

De inrichtende macht kan mits het verlenen van een zakelijk recht een individueel DBFM-contract met de DBFM-vennootschap afsluiten voor een scholenbouwproject binnen het DBFM-programma. Voor de beschikbaarheidsvergoeding verschuldigd door de inrichtende macht in het kader van het DBFM-programma, kan een DBFM-toelage worden ontvangen op de wijze en onder de voorwaarden zoals bepaald in dit decreet.

Artikel 4

Dit decreet is van toepassing op de instellingen voor basis- en secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, op de internaten en centra voor leerlingenbegeleiding.

HOOFDSTUK II

DBFM-vennootschap

AFDELING 1

Algemene bepalingen

Artikel 5

§1. De procedure voor de selectie van de private partners van de op te richten DBFM-vennootschap en de toewijzing van de opdracht tot uitvoering van het DBFM-programma aan de op te richten DBFM-vennootschap, gebeurt overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten.

De Vlaamse Regering heeft de bevoegdheid om te beslissen over de keuze van gunningswijze, de vaststelling van de gunningsvoorwaarden, om de gunningsprocedure te voeren en gunt de opdracht. De Vlaamse Regering kan het voeren van de procedure en het gunnen van de opdracht overdragen aan AGION.

§2. AGION richt op grond van artikel 6, 5°, van het AGION-decreet een dochtervennootschap op, waarin de Participatiemaatschappij Vlaanderen voor 50 % participeert in het kapitaal.

§3. AGION houdt op basis van artikel 5, 6°, van het AGION-decreet de coördinatie, sturing en regie van de dochtervennootschap.

§4. De dochtervennootschap houdt 25% + 1 van de aandelen van de DBFM-vennootschap aan. Aan deze aandelen worden dezelfde rechten verbonden als aan de andere aandelen van de DBFM-vennootschap. De dochtervennootschap zal nooit over een beslissingsmeerderheid beschikken binnen de DBFM-vennootschap.

De overige aandelen van de DBFM-vennootschap worden aangehouden door de geselecteerde private partners.

In de aandeelhoudersovereenkomst worden onder meer de modaliteiten met betrekking tot de optie op de aandelen van de private partners in de DBFM-vennootschap geregeld.

AFDELING 2

Taken

Artikel 6

Tot de taak van de DBFM-vennootschap behoort de terbeschikkingstelling van schoolinfrastructuur aan de inrichtende macht op grond van een individueel DBFM-contract binnen het kader van enerzijds de overeenkomst en anderzijds het DBFM-programma volgens de lijst opgesteld door de selectiecommissie overeenkomstig hoofdstuk III van dit decreet.

De DBFM-vennootschap staat in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud.

Het ontwerp, de bouw en het onderhoud worden door de DBFM-vennootschap in concurrentie gesteld overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten.

AFDELING 3

Werking

Artikel 7

§1. De overeenkomst wordt gesloten overeenkomstig de resultaten van de gevoerde gunningprocedure zoals bepaald in artikel 5, §1. In deze overeenkomst worden de algemene en nadere regels bepaald voor de scholenbouwprojecten evenals de voorwaarden voor de opvolging van de uitvoering van het DBFM-programma.

§2. De overeenkomst regelt minstens de volgende aangelegenheden:

- 1° de taken die de DBFM-vennootschap op zich neemt ter vervulling van haar specifieke opdracht en de mogelijkheden voor het aanbieden van facultatieve diensten aan de geselecteerde inrichtende machten voor het DBFM-programma;
- 2° de resultaatsverbintenissen van de betrokken partijen;
- 3° op welke wijze en met behulp van welke specifieke berekeningsmethode de beschikbaarheidsvergoeding wordt berekend;
- 4° de wijze waarop de DBFM-vennootschap instaat voor de gunningsprocedure en gunning, de coördinatie en de opvolging van de scholenbouwprojecten;
- 5° de wijze waarop de DBFM-vennootschap samenwerkt en overlegt met AGION;
- 6° de rapporterings- en informatiemechanismen;
- 7° de wijze waarop de DBFM-vennootschap de inrichtende macht en de Vlaamse Bouwmeester bij haar taken en activiteiten zal betrekken;
- 8° de remediërende en sanctionerende maatregelen in geval van niet-naleving van enerzijds de overeenkomst en anderzijds de individuele DBFM-contracten;
- 9° de standaardbepalingen van de individuele DBFM-contracten.

AFDELING 4

Informatieverplichting

Artikel 8

AGION rapporteert aan de Vlaamse Regering in overeenstemming met zijn beheersovereenkomst conform artikel 9 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003.

Artikel 9

De Vlaamse Regering brengt jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement voor 30 september over de uitvoering van het DBFM-programma.

AFDELING 5

Toezicht

Artikel 10

§1. De Vlaamse Regering duidt, op voordracht van de minister bevoegd voor onderwijs en vorming, een toezichthouder aan.

§2. De Vlaamse Gemeenschap draagt de kosten verbonden aan de uitoefening van het ambt van de toezichthouder. Ter ondersteuning van zijn taak kan de Vlaamse Regering de toezichthouder het nodige personeel en werkmiddelen ter beschikking stellen.

§3. De toezichthouder ziet erop toe dat de opdracht bepaald in artikel 6 door de DBFM-vennootschap wordt uitgeoefend conform de wetten, decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de overeenkomst.

§4. De toezichthouder woont met raadgevende stem de vergaderingen bij van de Algemene Vergadering van de DBFM-vennootschap en van de Raad van Bestuur van de DBFM-vennootschap. De toezichthouder ontvangt de volledige dagorde van de vergaderingen van de Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur alsmede alle documenten terzake, ten minste vijf werkdagen voor de datum van de vergaderingen. De toezichthouder ontvangt de notulen van deze vergaderingen.

§5. In het kader van de uitoefening van het toezicht heeft de toezichthouder het recht om alle informatie te verkrijgen die noodzakelijk of nuttig is.

De toezichthouder kan de vergaderingen bijwonen van alle beheersorganen van de DBFM-vennootschap.

Wanneer de naleving van de wetten, decreten, reglementen, statuten of de overeenkomst het vereisen, kan de toezichthouder, in het kader van zijn opdracht, de aangelegenheid bepalen waarover het beheersorgaan van de DBFM-vennootschap moet beraadslagen en de termijn bepalen waarbinnen die beraadslaging moet plaatsvinden. De Vlaamse Regering kan de verdere voorwaarden bepalen voor de toepassing van deze bepaling.

§6. Binnen een termijn van vier werkdagen te rekenen vanaf de kennisname of de ontvangst van de betrokken beslissing, kan de toezichthouder bij de Vlaamse Regering een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing van de beslissings- en beheersorganen van de DBFM-vennootschap of de personen aan wie zij hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, waarvan hij meent dat ze niet strookt met de wetten, decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten of de overeenkomst. Het beroep schort de beslissing op.

Heeft de Vlaamse Regering binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaand op dezelfde dag als de termijn waarover de toezichthouder beschikt, de nietigverklaring niet uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. In voorkomend geval wordt de nietigverklaring binnen de gestelde termijn aan de Raad van Bestuur meegedeeld.

§7. De toezichthouder kan de DBFM-vennootschap doorlichten of laten doorlichten.

§8. Ieder jaar stelt de toezichthouder een verslag op ten behoeve van de Vlaamse Regering over de uitvoering van enerzijds de overeenkomst door de DBFM-vennootschap en van anderzijds de individuele DBFM-contracten.

§9. De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° het statuut van de toezichthouder;
- 2° de nadere regelen voor de aanstelling van de toezichthouder;
- 3° de nadere regels van de opvolging.

HOOFDSTUK III

DBFM-programma

AFDELING 1

Selectiecommissie

Artikel 11

§1. De Vlaamse Regering richt een selectiecommissie op die is samengesteld uit:

- 1° een voorzitter met de nodige onafhankelijkheid en vertrouwdsheid met de onderwijsregelgeving en het ruime onderwijsveld;
- 2° vier leden die worden aangewezen door de representatieve koepelorganisaties van het gesubsidieerd vrij onderwijs;
- 3° vier leden waarvan twee leden worden aangewezen door de representatieve koepelorganisaties van het gesubsidieerd officieel onderwijs en twee leden door het gemeenschapsonderwijs;
- 4° drie vertegenwoordigers van de overheid waarvan een vertegenwoordiger van het departement onderwijs, een vertegenwoordiger van AGION en een vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs;
- 5° twee leden van de onderwijsinspectie;
- 6° de Vlaamse Bouwmeester;
- 7° een ambtenaar van AGION die het secretariaat verzorgt.

§2. De Vlaamse Regering benoemt de leden van de selectiecommissie.

§3. Het mandaat van de leden van de selectiecommissie wordt beëindigd wanneer de opdracht waarvoor de selectiecommissie werd opgericht, is vervuld.

Artikel 12

De selectiecommissie heeft de volgende bevoegdheden:

- 1° een voorstel uitwerken van toe te passen algemene criteria voor de selectie van scholenbouwprojecten in het kader van het DBFM-programma;
- 2° de selectie en rangschikking van de scholenbouwprojecten die in aanmerking komen voor het DBFM-programma op basis van de criteria bekrachtigd door de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 14;
- 3° het aanduiden van de modelprojecten binnen de geselecteerde scholenbouwprojecten.

AFDELING 2

Selectiecriteria

Artikel 13

De criteria genoemd in artikel 12, 1°, hebben ten minste betrekking op:

- 1° het streven naar aflijnbare projecten inzake nieuwbouw en/of substantiële vernieuwbouw met een voldoende omvang;
- 2° het waarborgen van de continuïteit van het onderwijs door te verhelpen aan het tekort aan kwaliteitsvolle oppervlakte;
- 3° de duurzaamheid;

4° het streven naar vernieuwing en maatschappelijke meerwaarde.

AFDELING 3

Selectie en rangschikking

Artikel 14

De Vlaamse Regering bekrachtigt de selectiecriteria op voorstel van de selectiecommissie en de selectie en rangschikking vermeld in artikel 12, 1° en 2°.

Artikel 15

Indien een geselecteerd project niet kan doorgaan, kan AGION overeenkomstig de door de Vlaamse Regering bekrachtigde selectiecriteria een vervangend project aanduiden.

Bij de keuze van het vervangend project baseert AGION zich in eerste instantie op de rangorde van de projecten zoals die werd vastgelegd door de selectiecommissie. In het geval er geen vervangende projecten meer beschikbaar zijn, stelt de selectiecommissie een nieuwe rangorde op.

Artikel 16

AGION bezorgt de selectie en rangschikking vermeld in artikel 14 aan de DBFM-vennootschap die de betrokken inrichtende macht aanschrijft en hiervan een afschrift bezorgt aan AGION.

HOOFDSTUK IV

DBFM-toelage

AFDELING 1

Toepassingsgebied

Artikel 17

Komen in aanmerking voor de DBFM-toelage zoals omschreven in dit hoofdstuk:

- 1° de instellingen, internaten en centra vermeld in artikel 4, die beantwoorden aan de criteria van de rationalisatie- en programmatienormen die de voorwaarden vastleggen voor het voortbestaan of de betoelaging van bestaande centra, instellingen, afdelingen of andere onderverdelingen, en anderzijds de oprichting of opname in de toelageregeling van nieuwe centra, instellingen, afdelingen of andere onderverdelingen;
- 2° wiens scholenbouwprojecten geselecteerd werden in het kader van het DBFM-programma en waarvan de schoolinfrastructuur beantwoordt aan de door de Vlaamse Regering vastgestelde fysische en financiële normen exclusief de eerste uitrusting.

AFDELING 2

Vorm van DBFM-toelage

Artikel 18

De DBFM-toelage wordt berekend als een percentage van de beschikbaarheidsvergoeding die de inrichtende macht betaalt overeenkomstig het individueel DBFM-contract.

Artikel 19

De DBFM-toelage bedraagt 70% voor de instellingen van het gewoon- en buitengewoon basisonderwijs in het gesubsidieerd onderwijs en 60% voor de instellingen van andere onderwijsniveaus, internaten en centra, vermeld in artikel 4, in het gesubsidieerd onderwijs.

Artikel. 20

De DBFM-toelage bedraagt 100% voor de instellingen, internaten en centra, vermeld in artikel 4, in het gemeenschapsonderwijs.

Artikel 21

De DBFM-toelage kan geen vergoeding inhouden voor de zakelijke rechten die worden verleend aan de DBFM-vennootschap.

AFDELING 3

Uitbetalende instantie

Artikel 22

§1. AGION staat in voor het uitbetalen van de DBFM-toelage in het kader van het DBFM-programma.

§2. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen omtrent de wijze en de procedure van uitbetaling van de DBFM-toelage.

AFDELING 4

Procedure

Artikel 23

De DBFM-vennootschap brengt AGION op de hoogte van de principiële beslissing van de inrichtende macht tot het afsluiten van een individueel DBFM-contract. De DBFM-vennootschap overhandigt hiervan een afschrift aan AGION.

Artikel 24

De DBFM-vennootschap legt het ontwerp van individueel DBFM-contract inclusief de ontwerpakte tot verlening van een zakelijk recht door de inrichtende macht aan de DBFM-vennootschap voor aan AGION met het oog op de goedkeuring zoals bepaald in de artikelen 25 en 26.

Artikel 25

De goedkeuring voor de toekenning van de DBFM-toelage is afhankelijk van de onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur, niettegenstaande de mogelijkheid om het goed open te stellen voor ander gebruik.

Artikel 26

§1. De goedkeuring voor de toekenning van de DBFM-toelage is slechts mogelijk indien de inrichtende macht een zakelijk recht verleent aan de DBFM-vennootschap op de schoolinfrastructuur en deze op haar beurt de schoolinfrastructuur ter beschikking stelt aan de inrichtende macht gedurende dertig jaar vanaf de beschikbaarheid.

§2. AGION deelt aan de inrichtende macht zijn beslissing in verband met de toekenning van de DBFM-toelage en alle andere kennisgevingen met betrekking tot de DBFM-toelagen mee. AGION brengt de DBFM-vennootschap op de hoogte van zijn beslissing.

Artikel 27

§1. De toekenning van de DBFM-toelage is onderworpen aan het afsluiten van het individueel DBFM-contract onder de in dit decreet bepaalde voorwaarden tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap.

De DBFM-vennootschap verwittigt AGION van het afsluiten van het individueel DBFM-contract met de inrichtende macht. De DBFM-vennootschap overhandigt hiervan een afschrift aan AGION.

§2. De DBFM-vennootschap legt eveneens de latere herzieningen van het individueel DBFM-contract of van de akte tot verlening van een zakelijk recht door de inrichtende macht aan de DBFM-vennootschap voorafgaandelijk ter goedkeuring voor aan AGION.

Artikel 28

De Vlaamse Regering kan de nadere regels met betrekking tot de procedure bepalen.

AFDELING 5

Informatie

Artikel 29

AGION kan alle initiatieven nemen die het nodig acht om toe te zien of de voorwaarden voor de DBFM-toelage vervuld zijn gedurende de termijn van het individueel DBFM-contract en of de DBFM-toelage niet ten onrechte wordt uitbetaald.

AGION kan onder meer bijkomende documenten en gegevens opvragen, de inrichtende macht horen en een bezoek ter plaatse brengen.

AFDELING 6

Einde betaling, verrekening en terugvordering

Artikel 30

Indien geen gevolg gegeven wordt aan de initiatieven van AGION zoals bepaald in artikel 29, kan de betaling van de DBFM-toelage opgeschort worden.

Artikel 31

§1. Indien de onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur niet langer verzekerd is, houdt AGION op met de betaling van de DBFM-toelage.

§2. Het behoort tot de appreciatie van AGION om te bepalen of de onderwijsbestemming niet langer verzekerd is, gebaseerd op alle feitelijke en juridische elementen die bekend zijn.

Artikel 32

§1. De ten onrechte uitbetaalde DBFM-toelagen worden verrekend met de nog verschuldigde DBFM-toelagen.

§2. Bij gebrek aan verschuldigde DBFM-toelagen, vordert AGION de ten onrechte uitgekeerde toelagen terug.

HOOFDSTUK V

Vlaamse Bouwmeester

Artikel 33

§1. In artikel 127 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, wordt een §3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“§3. De Vlaamse Regering kan bepalen voor welke aanvragen, genoemd in §1, de Vlaamse Bouwmeester medebeslissingsbevoegdheid heeft.”

§2. In artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, zoals gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004, wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“10° de scholenbouwprojecten van instellingen, internaten en centra in het kader van het DBFM-programma zoals bedoeld in het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.”

§3. In artikel 4, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse

Bouwmeester, zoals gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 11 mei 2001, wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de scholenbouwprojecten van instellingen, internaten en centra in het kader van het DBFM-programma zoals bedoeld in het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.”

§4. In het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, wordt een hoofdstuk IVbis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“HOOFDSTUK IVbis

Medebeslissingsbevoegdheid van de Vlaamse Bouwmeester

Artikel 4bis

De Vlaamse Bouwmeester heeft medebeslissingsbevoegdheid bij het overleg tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap met het oog op de beoordeling van het ontwerp van de scholenbouwprojecten zoals bedoeld in artikel 12, 3°, van het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

De Vlaamse Bouwmeester verleent zijn beslissing binnen de termijnen zoals overeengekomen in onderling overleg met de DBFM-vennootschap en de inrichtende macht, rekening houdend met de randvoorwaarden waarbinnen het individuele DBFM-contract tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap wordt afgesloten zoals bepaald in het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur. Het overleg moet resulteren in een unanieme beslissing.”.

HOOFDSTUK VI

Beroep op reguliere subsidiëring of reguliere financiering

Artikel 34

§1. Een inrichtende macht kan tijdens de looptijd van het individueel DBFM-contract nog beroep doen op de reguliere subsidiëring of reguliere financiering voor zover een verandering aan het scholenbouwproject niet opgevangen kan worden door het individueel DBFM-contract.

§2. In afwijking van art. 19, §1, van de Schoolpactwet kan een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs die tijdens de looptijd van het individueel DBFM-contract, niet over een zakelijk recht beschikt op de schoolinfrastructuur dat het voorwerp uitmaakt van het individueel DBFM-contract, een beroep doen op de reguliere subsidiëring.

Artikel 35

Een inrichtende macht in het gesubsidieerde onderwijs kan gedurende de looptijd van het individueel DBFM-contract geen beroep doen op de reguliere subsidiëring voor de aankoop van de schoolinfrastructuur dat het voorwerp uitmaakt van het individueel DBFM-contract.

HOOFDSTUK VII

Einde individueel DBFM-contract

Artikel 36

Op het einde van het individueel DBFM-contract wordt de schoolinfrastructuur kosteloos overgedragen aan de inrichtende macht.

HOOFDSTUK VIII

Waarborg voor de DBFM-vennootschap

Artikel 37

De Vlaamse Regering is gemachtigd om een gemeenschapswaarborg te stellen voor de terugbetaling van de leningen aangeaan door de DBFM-vennootschap voor de realisatie van het DBFM-programma.

Artikel 38

De Vlaamse Regering is gemachtigd om een gemeenschapswaarborg te stellen voor de betaling van het niet door de DBFM-toelage gedekte gedeelte van de beschikbaarheidsvergoeding voor het gesubsidieerd onderwijs.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot de voorwaarden of modaliteiten voor het stellen van deze waarborg.

HOOFDSTUK IX

Slot-, wijzigings- en opheffingsbepalingen

Artikel 39

Dit decreet treedt in werking tien dagen na zijn publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

ADVIES
Algemene Raad

27 april 2006

AR/WOY/ADV/012

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de
inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

1 Situering

De minister van Onderwijs en Vorming vroeg op 3 april 2006 advies aan de Vlor over het voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur. Dit voorontwerp van decreet is de decretale vertaling van de nota “inhaalbeweging schoolgebouwen via alternatieve financiering”, die de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd op 10 november 2005.

De Algemene Raad keurde dit advies goed op 27 april 2005, 23 leden stemden voor en 3 leden onthielden zich.

2 Algemene bemerkingen

De Algemene Raad is van mening dat het onderwijsveld niet systematisch genoeg geconsulteerd werd bij het uitwerken van dit DBFM-concept (design-build-finance-maintain). De raad wenst te benadrukken dat voor de verdere uitvoering, een goed overleg met alle betrokken partijen essentieel is om het noodzakelijke vertrouwen te creëren en aldus de kansen op succes van de inhaaloperatie te maximaliseren.

Het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten (OVSG) merkt op dat het vanuit de totale beleidsopdracht van steden en gemeenten (die breder gaat dan het inrichten van onderwijs) moet mogelijk zijn om dit DBFM-verhaal te combineren met andere PPS-constructies, vb. in het kader van grotere projecten waar de onderwijsinfrastructuur slechts één element vormt.

De inrichtende machten hebben zich geëngageerd om de meest dringende projecten – in zover ze beantwoorden aan de vooropgestelde criteria – in het DBFM-programma in te brengen om op die manier een zo groot mogelijk effect te realiseren op de wachtlijsten. Vaak hebben de betrokken inrichtende machten reeds een contract afgesloten met één of meerdere architecten die voor hen werken, en zijn er al concrete plannen. De raad vindt het noodzakelijk dat bestaande projecten waarvan het concept al is uitgewerkt, in het DBFM-programma kunnen worden opgenomen met behoud van de aanwezige architect.

De raad is van oordeel dat het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) de tijdige betaling van de DBFM-toelage moet garanderen. AGION moet daartoe over een voldoende groot budget kunnen beschikken. Van prefinanciering door de inrichtende machten kan geen sprake zijn. Vermits de inrichtende machten schuldenaar zijn van de DBFM-vennootschap zal deze immers bij hen aankloppen in geval van achterstallen.

Bepaalde essentiële gegevens kan men enkel terugvinden in de memorie van toelichting. Zo vermeldt het voorontwerp van decreet niet dat het gaat om een *éénmalige* inhaaloperatie. De raad vindt dat dergelijke essentiële informatie in het decreet zelf moet worden opgenomen.

Hoewel er een “basiscontract” zou aangereikt worden voor de individuele DBFM-overeenkomst, zullen de DBFM-vennootschap en de betrokken inrichtende macht toch bij elk project moeten onderhandelen, om de overeenkomst aan te passen aan de specifieke situatie en noden. Wellicht beschikt niet elke inrichtende macht over de nodige expertise om

dit tot een goed einde te brengen. De raad vindt het daarom aangewezen voldoende technische en juridische ondersteuning te voorzien voor de inrichtende macht bij het onderhandelen van het individueel DBFM-contract en bij eventuele conflicten bij de uitvoering ervan.

De schoolpactwet vereist nu dat er eerst in de buurt op zoek gegaan wordt naar eventuele leegstaande schoolinfrastructuur. In hoeverre zal deze regelgeving binnen het DBFM-verhaal worden toegepast?

3 Toepassingsgebied (artikel 4)

Hoewel in de memorie van toelichting staat dat de voorkeur uitgaat naar projecten in het basis- en secundair onderwijs, vermeldt het ontwerpdecreet ook de internaten, de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding expliciet bij het toepassingsgebied. De selectiecommissie DBFM sluit de internaten, CVO's en CLB's tot hiertoe nochtans uit. De raad wijst op deze ongerijmdheid en vraagt het toepassingsgebied van het ontwerpdecreet, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering, ook toe te passen in de operationalisering van de selectiecommissie. In dit geval zal allicht een nieuwe oproep moeten gelanceerd worden die specifiek gericht is naar de internaten, CVO's en CLB's.

In de voorliggende decreettekst zijn alle bouwinitiatieven van het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) uitgesloten; het DKO is immers niet in het toepassingsgebied opgenomen. Dit is voor de raad onaanvaardbaar. Enerzijds lanceert het beleid een visie op brede school waarbij multifunctionele gebouwen als aandachtspunt worden aangekaart in het licht van het komende DBFM-verhaal, anderzijds wordt nu in de DBFM-operatie de DKO-component uitgesloten. Gelet op de culturele maatschappelijke emancipatorische waarde van het DKO, vraagt de raad om ook het DKO mee op te nemen in deze inhaaloperatie.

4 Inspraak van AGION in de DBFM-vennootschap (artikel 5 § 2-4)

In de voorgestelde constructie heeft AGION, via een dochtervennootschap, een blokkeringsminderheid in de DBFM-vennootschap. Met de bedoeling meer inspraak van de inrichtende machten te creëren en aldus het vertrouwen in de vennootschap te versterken, herhaalt de raad zijn standpunt dat AGION beter een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) wordt¹. Op die manier valt het agentschap niet rechtstreeks onder het gezag van de Vlaamse Regering maar krijgt het een eigen raad van bestuur en voldoende financiële en bestuurlijke autonomie. De onderwijsorganisaties die voor hun infrastructuur een beroep doen op AGION, kunnen op deze wijze mee zetelen in de beheersorganen en mee beslissen.

¹ Advies over het voorontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid 'Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs', Vlaamse Onderwijsraad, 16 december 2003

Op dit ogenblik liggen alle bevoegdheden alleen bij AGIO (een Intern Verzelfstandigd Agentschap met rechtspersoonlijkheid) zonder dat het raadgevend comité – dat decretaal is voorzien – operationeel is.²

5 Modelprojecten (artikel 12 § 3)

De selectiecommissie heeft de bevoegdheid zogenaamde modelprojecten aan te duiden binnen de geselecteerde scholenbouwprojecten. In de memorie van toelichting staat dat het gaat om projecten die *“bij uitstek model kunnen staan voor de ‘school van de toekomst’ en dit zowel op onderwijskundig, architecturaal als op maatschappelijk vlak.”* De raad gaat ervan uit dat het niet de bedoeling is om op diverse locaties gelijkaardige schoolgebouwen in te planten, maar eerder om bepaalde projecten als goede praktijkvoorbeelden aan te duiden, bijvoorbeeld op het vlak van de functionaliteit en de gebruikte technieken.

6 Selectiecriteria (artikel 13)

Momenteel worden er in het decreet vier minimale selectiecriteria opgenomen. Deze hebben betrekking op het streven naar aflijnbare projecten inzake nieuwbouw en/of substantiële vernieuwbouw met voldoende omvang; het waarborgen van de continuïteit van het onderwijs door te verhelpen aan het tekort aan kwaliteitsvolle oppervlakte; de duurzaamheid; en het streven naar vernieuwing en maatschappelijke meerwaarde. De scholieren zijn van oordeel dat er bijkomend een vijfde criterium moet opgenomen worden, namelijk dat het project tot stand gekomen is in overleg met de verschillende onderwijsbetrokkenen (personeel, ouders, leerlingen) en de buurt.

7 De DBFM-toelage (artikel 17)

Artikel 17 2° van het voorontwerp van decreet bepaalt dat de fysische en financiële normen die momenteel gelden in de reguliere financiering en subsidiëring, eveneens van toepassing zijn in het kader van deze inhaaloperatie. In de memorie van toelichting wordt verwezen naar het besluit van de Vlaamse Regering hierover³. De raad gaat ervan uit dat de mogelijkheid om van die fysische en financiële normen af te wijken na positief advies door de Commissie van Deskundigen, zoals beschreven in artikel 7 van het bewuste besluit, blijft bestaan in de beschikbaarheidsvergoeding voorzien in het kader van het DBFM-programma.

Verder is de raad van mening dat de woorden “exclusief de eerste uitrusting” op het einde van artikel 17, best weggelaten wordt. Deze vermelding is onnodig en verwarrend, immers voor de controle van de financiële norm wordt de eerste uitrusting nooit in rekening gebracht.

² Dit comité dat onder meer bestaat uit de vertegenwoordigers van de inrichtende machten van alle netten – dient het agentschap van advies omtrent de uitvoering van zijn kerntaken – en volgt de objectiviteit, de evenwichtigheid van de activiteiten van het agentschap op met het oog op de concrete maatschappelijke implicaties van de beleidsuitvoering.

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 1992 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten en psycho-medisch-sociale centra

8 Vlaamse Bouwmeester (artikel 33)

De deskundigheid van de Vlaamse Bouwmeester kan ongetwijfeld een meerwaarde bieden in het kader van deze inhaaloperatie. De raad steunt dan ook de betrokkenheid van de Vlaamse Bouwmeester, maar vreest dat het inbouwen van een verplicht advies het administratief proces onnodig zal verzwaren en vertraging veroorzaken bij de realisatie van het DBFM-programma. De raad wijst erop dat de Vlaamse Bouwmeester al vertegenwoordigd is in de selectiecommissie.

9 Waarborg voor de DBFM-vennootschap (artikel 37-38)

In het voorontwerp van decreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om een gemeenschapswaarborg te stellen voor de terugbetaling van leningen aangegaan door de DBFM-vennootschap en voor de betaling van het niet door de DBFM-toelage gedekte deel van de beschikbaarheidsvergoeding. Deze gemeenschapswaarborg is ongetwijfeld belangrijk voor het drukken van de kostprijs en moet maximaal worden benut. De ESR-neutraliteit mag hierdoor echter niet in gevaar wordt gebracht.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CDC

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 40.205/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 4 april 2006 door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur", heeft op 4 mei 2006 het volgende advies gegeven:

SG

40.205/1

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten ⁽¹⁾.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt een alternatieve wijze van financiering en subsidiëring van de schoolinfrastructuur in de Vlaamse Gemeenschap mogelijk te maken, die moet toelaten een substantiële ⁽²⁾ inhaalbeweging inzake de modernisering van de schoolinfrastructuur door te voeren.

De Vlaamse Regering krijgt de opdracht om, overeenkomstig de wetgeving inzake overheidsopdrachten, private partners te selecteren waarmee daarna de zgn. DBFM-vennootschap wordt opgericht, waaraan in het algemeen de opdracht tot uitvoering van het DBFM-programma wordt toegewezen (artikel 5, § 1, van het ontwerp). De DBFM-vennootschap wordt opgericht door de gekozen partners en een dochtervennootschap van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat wordt onder rechtsgrond de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

⁽²⁾ Volgens de memorie van toelichting wordt er naar gestreefd via het DBFM-programma voor 1 miljard euro aan werken van de lijst van de investeringsnoden aan te pakken via alternatieve financiering. DBFM staat voor design (D), build (B), finance (F) en maintain (M) (zie ook artikel 6, tweede lid, van het ontwerp).

SG

40.205/1

(AGION) ⁽³⁾, die echter niet over een beslissingsmeerderheid in de vennootschap mag beschikken ⁽⁴⁾ (artikel 5, § 4, eerste lid). Deze vennootschap heeft als taak schoolinfrastructuur ter beschikking te stellen van de inrichtende machten op grond van een individueel DBFM-contract (artikel 6, eerste lid). De activiteiten van de DBFM-vennootschap worden ontwikkeld in het raam van het DBFM-programma, vastgesteld door de selectiecommissie en bekrachtigd door de Regering, op grond van een overeenkomst gesloten met de overheid, waarvan het decreet de algemene beginselen vastlegt (artikel 7).

De selectiecommissie werkt algemene criteria uit voor de selectie van de in het kader van het DBFM-programma te realiseren scholenbouwprojecten en ze selecteert en rangschikt de concrete schoolgebouwprojecten (artikel 12). De selectiecriteria ⁽⁵⁾ en de selectie en rangschikking, dienen door de Vlaamse Regering bekrachtigd te worden (artikel 14).

Voor het uitvoeren van een concreet scholenbouwproject kan ⁽⁶⁾ een inrichtende macht, mits het verlenen van een zakelijk recht, met de DBFM-vennootschap een individueel DBFM-contract sluiten (artikel 3). De DBFM-vennootschap staat in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van de schoolinfrastructuur (artikel 6, tweede lid). Daartegenover staat dat de inrichtende macht periodiek een beschikbaarheidsvergoeding dient te betalen (artikel 3), waarvan de berekeningmethode in de overeenkomst zal worden vastgelegd (artikel 7, § 2, 3°). Na goedkeuring van het

⁽³⁾ Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs". Op grond van artikel 21 van het decreet bepaalt de Vlaamse Regering de datum waarop het decreet in werking treedt.

⁽⁴⁾ De dochtervennootschap van AGION dient 25% plus één van de aandelen van de DBFM-vennootschap te hebben. De andere aandelen komen in handen van de geselecteerde private partners. Het kapitaal van de AGION-dochtervennootschap komt voor de helft van AGION en voor de andere helft van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (artikel 5, §§ 2 en 4).

⁽⁵⁾ Het ontwerp bevat enkele, zeer algemene elementen waarop de selectiecriteria ten minste betrekking dienen te hebben (artikel 13).

⁽⁶⁾ Het is de beleidskeuze van de inrichtende macht om al of niet gebruik te maken van het DBFM-concept dan wel van reguliere financiering of subsidiëring (zie de toelichting bij artikel 3 in de memorie van toelichting).

SG

40.205/1

contract en de akte tot verlening van het zakelijk recht door AGION, komt de inrichtende macht wiens investeringsproject wordt gerealiseerd, in aanmerking voor een DBFM-toelage, die berekend wordt als een percentage van de beschikbaarheidsvergoeding (100 % voor de instellingen, internaten en centra van het gemeenschapsonderwijs, 70 % voor de instellingen van het gewoon- en buitengewoon gesubsidieerd basisonderwijs en 60 % voor de instellingen van andere onderwijsniveaus, internaten en centra van het gesubsidieerd onderwijs) en uitbetaald wordt door AGION. Voorwaarden voor de toekenning van de toelage zijn de hoofdzakelijke onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur, het verlenen van een zakelijk recht op deze infrastructuur door de inrichtende macht aan de DBFM-vennootschap en de terbeschikkingstelling van de infrastructuur gedurende dertig jaar (artikelen 17 tot 32). Bij het einde van het individueel DBFM-contract dient de schoolinfrastructuur kosteloos te worden overgedragen aan de inrichtende macht (artikel 36).

Het sluiten van een individueel DBFM-contract staat er, binnen zekere grenzen, niet aan in de weg dat de betrokken inrichtende macht nog een beroep doet op de reguliere financiering of subsidiëring van de schoolinfrastructuur (artikelen 34 en 35).

Het ontwerp voorziet ook in een waarborgregeling ten gunste van de DBFM-vennootschap (artikelen 37 en 38).

De gelding van de regeling is niet beperkt in de tijd ⁽⁷⁾ (artikel 39).

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

Over het ontwerp dient het advies van de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen te worden ingewonnen. Aan die vormvereisten zal vooralsnog moeten worden voldaan.

⁽⁷⁾ Vergelijk met de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3 van het ontwerp, waarin sprake is van "een tijdelijk kader". In de memorie van toelichting wordt verder gesteld: "Het DBFM-programma is geen onbeperkt voortdurende optie ten aanzien van de reguliere subsidiëring of financiering aangezien de selectiecommissie (...) een selectie zal maken van de projecten die in aanmerking komen voor het DBFM-programma en dit tot het nagestreefde investeringsvolume wordt bereikt".

SG

40.205/1

Mocht de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van deze adviezen nog wijzigingen ondergaan, dan zullen de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, voor een nieuw onderzoek aan de afdeling wetgeving moeten worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De bepalingen van het ontwerp dienen vooreerst te worden beoordeeld in het licht van artikel 24, § 5, van de Grondwet.

1.1. Volgens de rechtspraak van het Arbitragehof drukt artikel 24, § 5, van de Grondwet de wil uit van de grondwetgever om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs wat de inrichting, de erkenning of de subsidiëring betreft. Die bepaling verbiedt volgens dezelfde rechtspraak weliswaar niet dat onder bepaalde voorwaarden bevoegdheden aan andere overheden worden toegekend, doch enkel voor zover die bevoegdheden op de tenuitvoerlegging van de door de decreetgever zelf vastgestelde beginselen betrekking hebben. Via die opdrachten kan de regering of een andere overheid de onnauwkeurigheid van die beginselen niet opvangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes niet verfijnen ⁽⁸⁾.

1.2. In de memorie van toelichting bij het ontwerp, inzonderheid bij de bespreking van artikel 4, wordt de beleidskeuze verantwoord om het deeltijds kunstonderwijs en het hoger onderwijs van de regeling uit te sluiten.

Behoudens een beperkt aantal heel algemeen geformuleerde selectiecriteria, wordt het vaststellen van de algemene criteria voor de selectie van scholenbouwprojecten in het kader van het DBFM-programma, evenals de selectie en de rangschikking van de scholenbouwprojecten, overgelaten aan de selectiecommissie en de Vlaamse Regering (zie de artikelen 12, 13 en 14 van het ontwerp). Aan de commissie en de Regering wordt aldus een ruime beleidsvrijheid gelaten, onder meer om prioriteiten te stellen ten gunste van bepaalde onderwijsniveaus, -types of -vormen.

⁽⁸⁾ Zie bijvoorbeeld Arbitragehof, nr. 41/2004, 17 maart 2004, B.3.2.

SG

40.205/1

Op grond van artikel 24, § 5, van de Grondwet komt het echter aan de decreetgever toe om terzake de essentiële beleidskeuzes vast te stellen. Het ontwerp zal op dit punt moeten worden bijgestuurd.

1.3. Volgens artikel 7, § 2, 3°, van het ontwerp wordt het vaststellen van de wijze waarop de beschikbaarheidsvergoeding dient te worden berekend, geregeld in de overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de DBFM-vennootschap. In de praktijk zal daarover derhalve onderhandeld worden tussen de Vlaamse Regering en de vennootschap.

Het gaat echter om een essentieel aspect van de regeling, vermits het berekenen of het vaststellen van de beschikbaarheidsvergoeding, gelet op de artikelen 2, 2°, 19 en 20 van het ontwerp, direct leidt tot het vaststellen van het bedrag van de overheidsfinanciering of - subsidiëring.

Gelet op artikel 24, § 5, van de Grondwet kan dit aspect van de regeling niet worden overgelaten aan de beleidsvrijheid van de Vlaamse Regering.

2. Wat de DBFM-vennootschap betreft wordt voor het uitvoeren van de publieke taak om te voorzien in schoolgebouwen, gekozen voor wat in de rechtsleer wordt omschreven als de "hybride privaatrechtelijke weg" ⁽⁹⁾.

Er wordt vertrokken van de vennootschapsrechtelijke vorm zoals geregeld in het Wetboek van Vennootschappen ⁽¹⁰⁾. Omdat het echter om het uitvoeren van een publieke taak gaat, wordt een gemengd publiek-privaatrechtelijk statuut gecreëerd dat afwijkt van het gemeen recht ⁽¹¹⁾.

⁽⁹⁾ D. D'HOOGHE en F. VANDENDRIESCHE, *Publiek-Private Samenwerking*, Brugge, die Keure, 2003, nrs. 326 e.v.

⁽¹⁰⁾ Op grond van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is alleen de federale overheid bevoegd voor het vennootschapsrecht.

⁽¹¹⁾ Voor een grondige analyse en kritische bespreking van deze techniek, zie: A. ALEN en W. DEVROE, *Verzelfstandiging van bestuurstaken in België*, preadvies voor de Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland, Deventer, 1999, W.E.J. Tjeenk Willink.

SG

40.205/1

In dit geval komt dat tot uiting in de toezichtsregeling die is uitgewerkt in artikel 10 van het ontwerp. Er wordt een beroep gedaan op het klassiek administratief toezicht, nl. een vernietigingstoezicht door de Regering ⁽¹²⁾. De keuze voor de privaatrechtelijke vorm impliceert echter dat in beginsel enkel gebruik kan worden gemaakt van privaatrechtelijke toezichtsmechanismen, zoals de controlemogelijkheden als medeëigenaar, de controle met behulp van een bedrijfsrevisor of de controle in het kader van subsidieverlening.

Dergelijke keuze voor een toezichtsregeling die normaal is voor publiekrechtelijke organismen doch niet past voor een privaatrechtelijke vennootschap, houdt een afwijking in van de federale vennootschapswetgeving. Een dergelijke afwijkende regeling kan slechts worden gerealiseerd met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ⁽¹³⁾. Krachtens dat artikel kunnen de decreten bepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor niet de decreetgever maar de federale wetgever in beginsel bevoegd is. Daartoe is echter vereist dat een dergelijke regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest of de gemeenschap, dat die aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is.

In de memorie van toelichting bij het ontwerp zal derhalve de noodzaak om een beroep te doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moeten worden verantwoord. In geval van betwisting komt het aan het Arbitragehof toe om te oordelen of, gelet op die verantwoording, een beroep kon worden gedaan op de mogelijkheid tot afwijking geboden door voormeld artikel 10.

⁽¹²⁾ De toezichthouder, die bij de vennootschap waakt voor de belangen van de Vlaamse Gemeenschap, ziet erop toe dat de vennootschap haar publieke taak uitoefent "conform de wetten, decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de overeenkomst" (artikel 10, § 3, van het ontwerp).

⁽¹³⁾ Zie in dit verband: Arbitragehof, nr. 83/97, 17 december 1997, B.5.6; Arbitragehof, nr. 95/98, 16 september 1998, B.3.6.

SG

40.205/1

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

Het verdient aanbeveling om, op een of andere manier, uit de tekst zelf van het ontwerp te laten blijken waarvoor de afkorting DBFM staat.

Artikel 6

Gelet op artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de gemeenschappen en gewesten inzake overheidsopdrachten enkel aanvullende regels stellen. Het behoort tot de federale bevoegdheid te bepalen op welke publieke en private rechtspersonen de regels inzake overheidsopdrachten toepasselijk zijn. De uitbreiding van het toepassingsgebied van de wetgeving inzake overheidsopdrachten kan niet worden beschouwd als een aanvullende regel.

Artikel 6, derde lid, van het ontwerp maakt de federale wetgeving inzake overheidsopdrachten van toepassing op de DBFM-vennootschap, voor het ontwerp, de bouw en het onderhoud van de schoolgebouwen. Die bepaling lijkt derhalve in strijd met de bevoegdheidsverdelende regels. Daargelaten de vraag of de DBFM-vennootschap, zoals zij in het ontwerp is geconcipieerd, thans al of niet onder het toepassingsgebied van de wetgeving inzake overheidsopdrachten valt, kan de decreetgever de federale regels inzake de toepassing van de bedoelde wetgeving niet hernemen noch uitbreiden.

Artikel 11

Uit artikel 11, § 1, 1°, van het ontwerp blijkt dat de selectiecommissie wordt geleid door een voorzitter "met de nodige onafhankelijkheid". Er zal moeten worden verduidelijkt, minstens in de memorie van toelichting, wat met die eis van onafhankelijkheid concreet wordt bedoeld. Bovendien zal, zo mogelijk, in structurele eisen voor het garanderen van die onafhankelijkheid moeten worden voorzien.

SG

40.205/1

Artikel 33

Het is af te raden besluiten van de Vlaamse Regering te wijzigen bij decreet.

Artikel 39

Dit artikel dient te worden geschrapt. Het voegt niets toe aan de normale regels voor de inwerkingtreding van decreten ⁽¹⁴⁾ en is dus overbodig.

⁽¹⁴⁾ Krachtens artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de decreten verbindend de tiende dag na die van hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, tenzij zij een andere termijn bepalen.

CDC

40.205/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Brussel, 9 mei 2006

50/MV/kv/brfStndpSchoolinfrastructuur

De heer Frank Vandenbroucke
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en vorming
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II – laan 15

1210 Brussel

Betreft : Voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

Mijnheer de Minister,

Op 5 april 2006 ontving de SERV uw vraag naar advies omtrent het voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur. De sociale partners kwamen niet tot een consensus omtrent het door u gevraagde advies; u vindt dan ook hun standpunten hieronder opgelijst.

Standpunten werknemersorganisaties

De werknemersorganisaties staan in het algemeen bijzonder positief tegenover het feit dat men via een inhaalbeweging het chronisch probleem met betrekking tot de schoolinfrastructuur aanpakt. Gezien de nood aan een inhaalbeweging op korte termijn kunnen de werknemersorganisaties de keuze voor *een PPS-formule* aanvaarden. De keuze voor *déze* formule van PPS is echter onvoldoende afgewogen en gemotiveerd in haar verhouding tot alternatieve financieringsformules en tot een inhaalbeweging binnen de reguliere regeling.

Het ACV, het ABVV en het ACLVB missen een grondige en uitgebreide kosten/batenanalyse van de voorgestelde DBFM – constructie. Met het decreet streeft de Vlaamse overheid naar een investering van EUR 1 miljard, maar dit wordt afhankelijk gemaakt van het maximumbedrag (EUR 75 miljoen) dat de overheid per jaar wil uittrekken voor de beschikbaarheidsvergoeding. Het is niet duidelijk of dit bedrag zal volstaan omdat de beschikbaarheidsvergoeding die verschuldigd zal zijn op dit moment nog niet gekend is. Het is ook niet duidelijk wat een besteding van EUR 75 miljoen effectief zal betekenen en of met de uitgave van dit bedrag gedurende de voorziene termijn het investeringsvolume van EUR 1 miljard wordt gehaald. Ook dit zou door een kosten/batenanalyse duidelijk kunnen worden gemaakt. Het is voor de werknemersorganisaties niet aanvaardbaar dat het uiteindelijke investeringsbedrag substantieel lager zou liggen dan de nu vooropgestelde EUR 1 miljard, indien zou blijken dat de gekozen PPS formule duurder uitvalt dan eerst ingeschat.

De *gunningscriteria* in het voorontwerp van decreet zijn bijzonder vaag. De prijs zal een doorslaggevende rol spelen bij het bepalen van de keuze van vennootschap. De prijs is niet evident als gunningcriterium voor de te selecteren DBFM-vennootschap omdat de omvang en de aard van de projecten niet op voorhand zullen vaststaan. Het is wel belangrijk dat de vennootschap aangeeft op welke manier zij zo kostenefficiënt mogelijk zal te werk gaan. Maar bij dit soort aanzienlijke overheidsinvesteringen is het ook noodzakelijk dat clausules worden ingebouwd met betrekking tot sociale en ecologische aspecten, zoals de tewerkstelling van kansengroepen of het gebruik van gelabeld hout. Er moet op toegezien worden dat sociale economiebedrijven ook kansen krijgen om deel te nemen aan de aanbestedingen. Het rationeel energiegebruik (REG) is één van de randvoorwaarden van het project (MVT, Algemene Situering). De werknemersorganisaties vragen dat het REG op een optimale manier kan verlopen en dat hierbij dan ook flankerend geïnvesteerd wordt in sensibilisering, opleiding en bewustmaking van de eindgebruikers. Het aspect REG kan ook opgenomen worden als criteria bij de keuze van modelprojecten.

Het is voor de drie vakorganisaties niet zo duidelijk wat het statuut van een *modelproject* is. Worden deze prioritair gerealiseerd? De werknemersorganisaties vragen zich ook af het niet wenselijk is de *selectiecommissie*, die verantwoordelijk is voor het selecteren van de scholenbouwprojecten, uit te breiden. De commissie zal immers ook projecten moeten selecteren die gelden als model voor de "school van de toekomst" op onderwijskundig, architecturaal en maatschappelijk vlak. Wat dit laatste aspect betreft zou een inbreng vanuit het domein jeugd (ruimer dan onderwijs) en/of het domein vrijetijdsbesteding een meerwaarde kunnen betekenen (via een beperkt aantal vertegenwoordigers).

Tenslotte stellen de werknemersorganisaties vast dat geen enkele verwijzing opgenomen is wat betreft de timing voor de voorbereiding, de opstart en het verloop van het DBFM – programma. Een indicatie qua timing laat toe het verloop van het project op te volgen.

Standpunten werkgeversorganisaties

De werkgeversorganisaties kunnen zich vinden in een eenmalige inhaalbeweging om de problemen met betrekking tot de schoolinfrastructuur aan te pakken. Een goede, moderne schoolinfrastructuur draagt uiteraard in belangrijke mate bij aan een gunstig leerklimaat voor leerlingen. Het initiatief draagt dan ook hun goedkeuring weg.

Het gevaar dat de uitbesteding van een dergelijk grote investeringsoperatie zou leiden tot een saturatie van de markt en daardoor tot hogere prijzen, is volgens de werkgeversorganisaties niet reëel. De niet-woongebouwensector (waartoe ook de scholenbouw behoort) bevindt zich momenteel op een laag niveau, waardoor hij een behoorlijk grote absorptiegraad kent. Bovendien kan men hoogstwaarschijnlijk vanaf volgend jaar, na de gemeenteraadsverkiezingen, een forse teruggang van de gemeentelijke investeringen in overheidsgebouwen verwachten.

Voor de werkgeversorganisaties is het belangrijk dat het hier om bijkomende middelen gaat. Op het huidige, reguliere investeringsbudget mag in geen geval bekibbeld worden. Bovendien moeten ook de Vlaamse bouw-kmo's nog rechtstreeks aan bod kunnen komen, niet enkel als onderaannemer of onderaannemer. Geen belangenvermenging en correcte toewijzing van de opdrachten waarbij de concurrentie tussen de verschillende marktspelers maximaal blijft spelen, is voor de werkgeversorganisaties essentieel. De Vlaamse KMO-bedrijven die momenteel actief zijn op de markt van de schoolinfrastructuur, moeten kunnen blijven bouwen, aan een correcte prijs.

Bij de selectie van de DBFM-vennootschap kan volgens VOKA, UNIZO en de Boerenbond de prijs niet als gunningcriterium gelden. De omvang en de aard van de projecten zullen immers niet op voorhand vaststaan. Het is wel belangrijk dat de vennootschap reeds aangeeft op welke manier zij zo kostenefficiënt mogelijk zal tewerk gaan.

Zij vinden bovendien ook niet dat er ook nog eens sociale of ecologische clausules ingebouwd kunnen worden. Het gebruik van bijvoorbeeld gelabeld hout of de invoering van sociale clausules zou de kostprijs van de investeringen wel eens gevoelig kunnen opdrijven, wat uiteraard niet de bedoeling kan zijn. Voor de inhaalbeweging is een beperkt budget gereserveerd. De middelen moeten daarom zo efficiënt mogelijk aangewend worden zodat zoveel mogelijk projecten gerealiseerd kunnen worden.

Van essentieel belang voor de werkgeversorganisaties is dat de investeringsoperatie door de inrichtende machten van de scholen wordt gedragen. De selectiecommissie die de criteria voor selectie van de scholenbouwprojecten uitwerkt en de selectie zelf uitvoert, moet volgens hen dan ook prioritair bestaan uit hun vertegenwoordigers. Zij zien dan ook niet in waarom externe instanties (vanuit de domeinen jeugd en vrijetijdsbesteding) aan de selectiecommissie zouden worden toegevoegd.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans,
administrateur-generaal

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° AGION-decreet: het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid “Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs”, afgekort AGION;
- 2° beschikbaarheidsvergoeding: de vergoeding die de inrichtende macht in het kader van het DBFM-programma periodiek dient te betalen overeenkomstig het individueel DBFM-contract voor het scholenbouwproject en die zal gebaseerd zijn op de projectwaarde, de financieringskost, de onderhoudskost, personeels- en werkingskosten van de vennootschap, verzekeringskosten en een eventuele risico- en winstpremie;
- 3° DBFM-programma: het eenmalig programma waarmee de Vlaamse overheid wil remediëren aan de achterstand in en verbetering van de schoolinfrastructuur door een DBFM-vennoot-

schap te laten instaan voor het ontwerp (Design), de bouw (Build), financiering (Finance) en onderhoud (Maintain);

- 4° DBFM-toelage: de financiële bijdrage tot de beschikbaarheidsvergoeding overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen van dit decreet;
- 5° DBFM-vennootschap: de vennootschap die belast wordt met de uitvoering van het DBFM-programma;
- 6° individueel DBFM-contract: het contract gesloten tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap in het kader van het DBFM-programma;
- 7° overeenkomst: de kaderovereenkomst gesloten met de DBFM-vennootschap die de modaliteiten en ook de wederzijdse rechten en verplichtingen van de betrokken partijen bevat bij de uitvoering van het DBFM-programma;
- 8° reguliere subsidiëring of reguliere financiering:
 - a) reguliere subsidiëring is de reeds bestaande wijze waarop de inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs beroep kan doen op de financiële middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur overeenkomstig de geldende onderwijsregelgeving;
 - b) reguliere financiering is de reeds bestaande wijze waarop de inrichtende macht in het gemeenschapsonderwijs beroep kan doen op financiële middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur overeenkomstig de geldende onderwijsregelgeving;
- 9° scholenbouwproject : de terbeschikkingstelling van schoolinfrastructuur voor dertig jaar;
- 10° schoolinfrastructuur:
 - a) de onroerende goederen die bestemd zijn voor de onderwijsinstellingen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding;
 - b) de eerste uitrusting die aangebracht is in een nieuw of aangepast gebouw, die onontbeerlijk is voor het gebruik van de infrastructuur en die onroerend is uit haar aard of door bestemming;

11° Schoolpactwet: de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

Artikel 3

De inrichtende macht kan mits het verlenen van een zakelijk recht een individueel DBFM-contract met de DBFM-vennootschap afsluiten voor een scholenbouwproject binnen het DBFM-programma. Voor de beschikbaarheidsvergoeding verschuldigd door de inrichtende macht in het kader van het DBFM-programma, kan een DBFM-toelage worden ontvangen op de wijze en onder de voorwaarden zoals bepaald in dit decreet.

Artikel 4

Dit decreet is van toepassing op de instellingen voor basis- en secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en op de internaten en centra voor leerlingenbegeleiding.

HOOFDSTUK II

DBFM-vennootschap

AFDELING 1

Algemene bepalingen

Artikel 5

§1. De procedure voor de selectie van de private partners van de op te richten DBFM-vennootschap en de toewijzing van de opdracht tot uitvoering van het DBFM-programma aan de op te richten DBFM-vennootschap, gebeurt overeenkomstig de wetgeving 'overheidsopdrachten'.

De Vlaamse Regering heeft de bevoegdheid om te beslissen over de keuze van gunningswijze, de vaststelling van de gunningsvoorwaarden, om de gunningsprocedure te voeren en gunt de opdracht. De Vlaamse Regering kan het voeren van de procedure en het gunnen van de opdracht overdragen aan AGION.

§2. AGION richt op grond van artikel 6, 5°, van het AGION-decreet een dochtervennootschap op, waarin

de Participatiemaatschappij Vlaanderen voor 50% participeert in het kapitaal.

§3. AGION houdt op basis van artikel 5, 6°, van het AGION-decreet de coördinatie, sturing en regie van de dochtervennootschap.

§4. De dochtervennootschap houdt 25% + 1 van de aandelen van de DBFM-vennootschap aan. Aan deze aandelen worden dezelfde rechten verbonden als aan de andere aandelen van de DBFM-vennootschap. De dochtervennootschap zal nooit over een beslissingsmeerderheid beschikken binnen de DBFM-vennootschap.

De overige aandelen van de DBFM-vennootschap worden aangehouden door de geselecteerde private partners.

In de aandeelhoudersovereenkomst worden onder meer de modaliteiten met betrekking tot de optie op de aandelen van de private partners in de DBFM-vennootschap geregeld.

AFDELING 2

Taken

Artikel 6

Tot de taak van de DBFM-vennootschap behoort de terbeschikkingstelling van schoolinfrastructuur aan de inrichtende macht op grond van een individueel DBFM-contract binnen het kader van enerzijds de overeenkomst en anderzijds het DBFM-programma volgens de lijst opgesteld door de selectiecommissie overeenkomstig hoofdstuk III van dit decreet.

De DBFM-vennootschap staat in voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud.

AFDELING 3

Werking

Artikel 7

§1. De overeenkomst wordt gesloten overeenkomstig de resultaten van de gevoerde gunningprocedure zoals bepaald in artikel 5, §1. In deze overeenkomst worden de algemene en nadere regels bepaald voor

de scholenbouwprojecten evenals de voorwaarden voor de opvolging van de uitvoering van het DBFM-programma.

§2. De overeenkomst regelt minstens de volgende aangelegenheden:

- 1° de taken die de DBFM-vennootschap op zich neemt ter vervulling van haar specifieke opdracht en de mogelijkheden voor het aanbieden van facultatieve diensten aan de geselecteerde inrichtende machten voor het DBFM-programma;
- 2° de resultaatsverbintenissen van de betrokken partijen;
- 3° op welke wijze en met behulp van welke specifieke berekeningsmethode de beschikbaarheidsvergoeding wordt berekend;
- 4° de wijze waarop de DBFM-vennootschap instaat voor de gunningsprocedure en gunning, de coördinatie en de opvolging van de scholenbouwprojecten;
- 5° de wijze waarop de DBFM-vennootschap samenwerkt en overlegt met AGION;
- 6° de rapporterings- en informatiemechanismen;
- 7° de wijze waarop de DBFM-vennootschap de inrichtende macht en de Vlaamse Bouwmeester bij haar taken en activiteiten zal betrekken;
- 8° de remediërende en sanctionerende maatregelen in geval van niet-naleving van enerzijds de overeenkomst en anderzijds de individuele DBFM-contracten;
- 9° de standaardbepalingen van de individuele DBFM-contracten.

AFDELING 4

Informatieverplichting

Artikel 8

AGION rapporteert aan de Vlaamse Regering in overeenstemming met zijn beheersovereenkomst conform artikel 9 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003.

Artikel 9

De Vlaamse Regering brengt jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement voor 30 september over de uitvoering van het DBFM-programma.

AFDELING 5

Toezicht

Artikel 10

§1. De Vlaamse Regering duidt, op voordracht van de minister bevoegd voor onderwijs en vorming, een toezichthouder aan.

§2. De Vlaamse Gemeenschap draagt de kosten verbonden aan de uitoefening van het ambt van de toezichthouder. Ter ondersteuning van zijn taak kan de Vlaamse Regering de toezichthouder het nodige personeel en werkingsmiddelen ter beschikking stellen.

§3. De toezichthouder ziet erop toe dat de opdracht bepaald in artikel 6 door de DBFM-vennootschap wordt uitgeoefend conform de wetten, decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de overeenkomst.

§4. De toezichthouder woont met raadgevende stem de vergaderingen bij van de algemene vergadering van de DBFM-vennootschap en van de raad van bestuur van de DBFM-vennootschap. De toezichthouder ontvangt de volledige dagorde van de vergaderingen van de algemene vergadering, de raad van bestuur alsmede alle documenten terzake, ten minste vijf werkdagen voor de datum van de vergaderingen. De toezichthouder ontvangt de notulen van deze vergaderingen.

§5. In het kader van de uitoefening van het toezicht heeft de toezichthouder het recht om alle informatie te verkrijgen die noodzakelijk of nuttig is.

De toezichthouder kan de vergaderingen bijwonen van alle beheersorganen van de DBFM-vennootschap.

Wanneer de naleving van de wetten, decreten, reglementen, statuten of de overeenkomst het vereisen, kan de toezichthouder, in het kader van zijn opdracht, de aangelegenheid bepalen waarover het beheersorgaan van de DBFM-vennootschap moet beraadslagen en de termijn bepalen waarbinnen die

beraadslaging moet plaatsvinden. De Vlaamse Regering kan de verdere voorwaarden bepalen voor de toepassing van deze bepaling.

§6. Binnen een termijn van vier werkdagen te rekenen vanaf de kennisname of de ontvangst van de betrokken beslissing, kan de toezichthouder bij de Vlaamse Regering een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing van de beslissings- en beheersorganen van de DBFM-vennootschap of de personen aan wie zij hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, waarvan hij meent dat ze niet strookt met de wetten, decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten of de overeenkomst. Het beroep schort de beslissing op.

Heeft de Vlaamse Regering binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaand op dezelfde dag als de termijn waarover de toezichthouder beschikt, de nietigverklaring niet uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. In voorkomend geval wordt de nietigverklaring binnen de gestelde termijn aan de raad van bestuur meegedeeld.

§7. De toezichthouder kan de DBFM-vennootschap doorlichten of laten doorlichten.

§8. Ieder jaar stelt de toezichthouder een verslag op ten behoeve van de Vlaamse Regering over de uitvoering van enerzijds de overeenkomst door de DBFM-vennootschap en van anderzijds de individuele DBFM-contracten.

§9. De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° het statuut van de toezichthouder;
- 2° de nadere regelen voor de aanstelling van de toezichthouder;
- 3° de nadere regels van de opvolging.

HOOFDSTUK III

DBFM-programma

AFDELING 1

Selectiecommissie

Artikel 11

§1. De Vlaamse Regering richt een selectiecommissie op die is samengesteld uit:

- 1° een voorzitter met de nodige onafhankelijkheid en vertrouwdsheid met de onderwijsregelgeving en het ruime onderwijsveld;
- 2° vier leden die worden aangewezen door de representatieve koepelorganisaties van het gesubsidiëerd vrij onderwijs;
- 3° vier leden waarvan twee leden worden aangewezen door de representatieve koepelorganisaties van het gesubsidiëerd officieel onderwijs en twee leden door het gemeenschapsonderwijs;
- 4° drie vertegenwoordigers van de overheid waarvan een vertegenwoordiger van het departement Onderwijs, een vertegenwoordiger van AGION en een vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs;
- 5° twee leden van de onderwijsinspectie;
- 6° de Vlaamse Bouwmeester;
- 7° een ambtenaar van AGION die het secretariaat verzorgt.

§2. De Vlaamse Regering benoemt de leden van de selectiecommissie.

§3. Het mandaat van de leden van de selectiecommissie wordt beëindigd wanneer de opdracht waarvoor de selectiecommissie werd opgericht, is vervuld.

Artikel 12

De selectiecommissie heeft de volgende bevoegdheden:

- 1° de selectie en rangschikking van de scholenbouwprojecten die in aanmerking komen voor het DBFM-programma op basis van de criteria vermeld in artikel 13;
- 2° het aanduiden van de modelprojecten binnen de geselecteerde scholenbouwprojecten.

AFDELING 2

Selectiecriteria

Artikel 13

De criteria genoemd in artikel 12, 1°, hebben betrekking op:

- 1° het streven naar aflijnbare projecten inzake nieuwbouw en/of substantiële vernieuwbouw met een voldoende omvang;
- 2° het waarborgen van de continuïteit van het onderwijs door te verhelpen aan het tekort aan kwaliteitsvolle oppervlakte;
- 3° de duurzaamheid;
- 4° het streven naar vernieuwing en maatschappelijke meerwaarde.

AFDELING 3

Selectie en rangschikking

Artikel 14

De Vlaamse Regering bekrachtigt de selectie en rangschikking vermeld in artikel 12.

Artikel 15

Indien een geselecteerd project niet kan doorgaan, kan AGION overeenkomstig de selectiecriteria een vervangend project aanduiden.

Bij de keuze van het vervangend project baseert AGION zich in eerste instantie op de rangorde van de projecten zoals die werd vastgelegd door de selectiecommissie. In het geval er geen vervangende projecten meer beschikbaar zijn, stelt de selectiecommissie een nieuwe rangorde op.

Artikel 16

AGION bezorgt de selectie en rangschikking vermeld in artikel 14 aan de DBFM-vennootschap die de betrokken inrichtende macht aanschrijft en hiervan een afschrift bezorgt aan AGION.

HOOFDSTUK IV

DBFM-toelage

AFDELING 1

Toepassingsgebied

Artikel 17

Komen in aanmerking voor de DBFM-toelage zoals omschreven in dit hoofdstuk:

- 1° de instellingen, internaten en centra vermeld in artikel 4, die beantwoorden aan de criteria van de rationalisatie- en programmatisatienormen die de voorwaarden vastleggen voor het voortbestaan of de betoelaging van bestaande centra, instellingen, afdelingen of andere onderverdelingen, en anderzijds de oprichting of opname in de toelageregeling van nieuwe centra, instellingen, afdelingen of andere onderverdelingen;
- 2° wiens scholenbouwprojecten geselecteerd werden in het kader van het DBFM-programma en waarvan de schoolinfrastructuur beantwoordt aan de door de Vlaamse Regering vastgestelde fysische en financiële normen exclusief de eerste uitrusting.

AFDELING 2

Vorm van DBFM-toelage

Artikel 18

De DBFM-toelage wordt berekend als een percentage van de beschikbaarheidsvergoeding die de inrichtende macht betaalt overeenkomstig het individueel DBFM-contract.

Artikel 19

De DBFM-toelage bedraagt 70% voor de instellingen van het gewoon- en buitengewoon basisonderwijs in het gesubsidieerd onderwijs en 60% voor de instellingen van andere onderwijsniveaus, internaten en centra, vermeld in artikel 4, in het gesubsidieerd onderwijs.

Artikel 20

De DBFM-toelage bedraagt 100% voor de instellingen, internaten en centra, vermeld in artikel 4, in het gemeenschapsonderwijs.

Artikel 21

De DBFM-toelage kan geen vergoeding inhouden voor de zakelijke rechten die worden verleend aan de DBFM-vennootschap.

AFDELING 3

Uitbetalende instantie

Artikel 22

§1. AGION staat in voor het uitbetalen van de DBFM-toelage in het kader van het DBFM-programma.

§2. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen omtrent de wijze en de procedure van uitbetaling van de DBFM-toelage.

AFDELING 4

Procedure

Artikel 23

De DBFM-vennootschap brengt AGION op de hoogte van de principiële beslissing van de inrichtende macht tot het afsluiten van een individueel DBFM-contract. De DBFM-vennootschap overhandigt hiervan een afschrift aan AGION.

Artikel 24

De DBFM-vennootschap legt het ontwerp van individueel DBFM-contract inclusief de ontwerpakte tot verlening van een zakelijk recht door de inrichtende macht aan de DBFM-vennootschap voor aan AGION met het oog op de goedkeuring zoals bepaald in de artikelen 25 en 26.

Artikel 25

De goedkeuring voor de toekenning van de DBFM-toelage is afhankelijk van de onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur, niettegenstaande de mogelijkheid om het goed open te stellen voor ander gebruik.

Artikel 26

§1. De goedkeuring voor de toekenning van de DBFM-toelage is slechts mogelijk indien de inrichtende macht een zakelijk recht verleent aan de DBFM-vennootschap op de schoolinfrastructuur en deze op haar beurt de schoolinfrastructuur ter beschikking stelt aan de inrichtende macht gedurende dertig jaar vanaf de beschikbaarheid.

§2. AGION deelt aan de inrichtende macht zijn beslissing in verband met de toekenning van de DBFM-toelage en alle andere kennisgevingen met betrekking tot de DBFM-toelagen mee. AGION brengt de DBFM-vennootschap op de hoogte van zijn beslissing.

Artikel 27

§1. De toekenning van de DBFM-toelage is onderworpen aan het afsluiten van het individueel DBFM-contract onder de in dit decreet bepaalde voorwaarden tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap.

De DBFM-vennootschap verwittigt AGION van het afsluiten van het individueel DBFM-contract met de inrichtende macht. De DBFM-vennootschap overhandigt hiervan een afschrift aan AGION.

§2. De DBFM-vennootschap legt eveneens de latere herzieningen van het individueel DBFM-contract of van de akte tot verlening van een zakelijk recht door

de inrichtende macht aan de DBFM-vennootschap voorafgaandelijk ter goedkeuring voor aan AGION.

Artikel 28

De Vlaamse Regering kan de nadere regels met betrekking tot de procedure bepalen.

AFDELING 5

Informatie

Artikel 29

AGION kan alle initiatieven nemen die het nodig acht om toe te zien of de voorwaarden voor de DBFM-toelage vervuld zijn gedurende de termijn van het individueel DBFM-contract en of de DBFM-toelage niet ten onrechte wordt uitbetaald.

AGION kan onder meer bijkomende documenten en gegevens opvragen, de inrichtende macht horen en een bezoek ter plaatse brengen.

AFDELING 6

Einde betaling, verrekening en terugvordering

Artikel 30

Indien geen gevolg gegeven wordt aan de initiatieven van AGION zoals bepaald in artikel 29, kan de betaling van de DBFM-toelage opgeschort worden.

Artikel 31

§1. Indien de onderwijsbestemming van de schoolinfrastructuur niet langer verzekerd is, houdt AGION op met de betaling van de DBFM-toelage.

§2. Het behoort tot de appreciatie van AGION om te bepalen of de onderwijsbestemming niet langer verzekerd is, gebaseerd op alle feitelijke en juridische elementen die bekend zijn.

Artikel 32

§1. De ten onrechte uitbetaalde DBFM-toelagen worden verrekend met de nog verschuldigde DBFM-toelagen.

§2. Bij gebrek aan verschuldigde DBFM-toelagen, vordert AGION de ten onrechte uitgekeerde toelagen terug.

HOOFDSTUK V

Vlaamse Bouwmeester

Artikel 33

§1. In artikel 127 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, wordt een §3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“§3. De Vlaamse Regering kan bepalen voor welke aanvragen, genoemd in §1, de Vlaamse Bouwmeester medebeslissingsbevoegdheid heeft.”.

§2. In artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, zoals gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004, wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“10° de scholenbouwprojecten van instellingen, internaten en centra in het kader van het DBFM-programma zoals bedoeld in het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.”.

§3. In artikel 4, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, zoals gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 11 mei 2001, wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de scholenbouwprojecten van instellingen, internaten en centra in het kader van het DBFM-programma zoals bedoeld in het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.”.

§4. In het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, wordt een hoofdstuk IVbis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“HOOFDSTUK IVBIS

Medebeslissingsbevoegdheid van de Vlaamse Bouwmeester

Artikel 4bis

De Vlaamse Bouwmeester heeft medebeslissingsbevoegdheid bij het overleg tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap met het oog op de beoordeling van het ontwerp van de scholenbouwprojecten zoals bedoeld in artikel 12, 2°, van het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

De Vlaamse Bouwmeester verleent zijn beslissing binnen de termijnen zoals overeengekomen in onderling overleg met de DBFM-vennootschap en de inrichtende macht, rekening houdend met de randvoorwaarden waarbinnen het individuele DBFM-contract tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap wordt afgesloten zoals bepaald in het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur. Het overleg moet resulteren in een unanieme beslissing.”.

HOOFDSTUK VI

Beroep op reguliere subsidiëring of reguliere financiering

Artikel 34

§1. Een inrichtende macht kan tijdens de looptijd van het individueel DBFM-contract nog beroep doen op de reguliere subsidiëring of reguliere financiering voor zover een verandering aan het scholenbouwproject niet opgevangen kan worden door het individueel DBFM-contract.

§2. In afwijking van artikel 19, §1, van de Schoolpactwet kan een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs die tijdens de looptijd van het individueel

DBFM-contract, niet over een zakelijk recht beschikt op de schoolinfrastructuur dat het voorwerp uitmaakt van het individueel DBFM-contract, een beroep doen op de reguliere subsidiëring.

Artikel 35

Een inrichtende macht in het gesubsidieerde onderwijs kan gedurende de looptijd van het individueel DBFM-contract geen beroep doen op de reguliere subsidiëring voor de aankoop van de schoolinfrastructuur dat het voorwerp uitmaakt van het individueel DBFM-contract.

HOOFDSTUK VII

Einde individueel DBFM-contract

Artikel 36

Op het einde van het individueel DBFM-contract wordt de schoolinfrastructuur kosteloos overgedragen aan de inrichtende macht.

HOOFDSTUK VIII

Waarborg voor de DBFM-vennootschap

Artikel 37

De Vlaamse Regering is gemachtigd om een gemeenschapswaarborg te stellen voor de terugbetaling van de leningen aangegaan door de DBFM-vennootschap voor de realisatie van het DBFM-programma.

Artikel 38

De Vlaamse Regering is gemachtigd om een gemeenschapswaarborg te stellen voor de betaling van het niet door de DBFM-toelage gedekte gedeelte van de beschikbaarheidsvergoeding voor het gesubsidieerd onderwijs.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot de voorwaarden of modaliteiten voor het stellen van deze waarborg.

Brussel, 19 mei 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming,*

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:
REGULERINGSIMPACTANALYSE

23/02/2006

RIA

Reguleringsimpactanalyse voor het voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

1 Titel

Voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

2 Aanleiding en doel

Aanleiding

De voorbije decennia heeft Vlaanderen te weinig geïnvesteerd in onderwijsinfrastructuur. De gekende subsidiebehoefte in het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs kan vandaag geraamd worden op circa 1,4 miljard euro. Dit is de zogenaamde wachtlijst in subsidies hetgeen een lijst in investeringswerken impliceert van ongeveer 1,9 miljard euro. Uit onderzoek van het einde van de jaren '90 van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs, kortweg DIGO, blijkt dat het schoolpatrimonium erg verouderd is (13% van de gebouwen werden opgetrokken voor 1920; 15 % tussen 1920 en 1939, 17 % tussen 1940 en 1959, 32 % tussen 1960 en 1979 en 23 % na 1980. Bovendien bleek één op vijf vestigingsplaatsen gebruik te maken van noodconstructies zoals containerklassen.

Deze situatie brengt de volgende negatieve gevolgen en risico's met zich mee: in de voorbije onderzoeksjaren van de onderwijsinspectie zijn een aantal ongunstige adviezen te wijten aan een situationele factor zoals de onaangepaste infrastructuur van de schoolgebouwen; bovendien veroorzaken de hoge investeringsnoden en hieraan gekoppeld de lange wachttijd dat meer en meer scholen noodgedwongen hun toevlucht nemen tot beperkte geschiktmaking / renovatie om de hoogste nood te lenigen, ten koste van duurzame (ver)nieuwbouwprojecten.

Een prognose van de toekomstig te verwachten subsidiebehoefte is uiterst moeilijk, maar zal, gezien de hoge leeftijd van het patrimonium en de algehele slechte staat ervan, de eerste decennia niet substantieel afnemen. Bij DIGO alleen al wordt de jaarlijkse gemiddelde aangroei van de subsidiebehoefte geraamd op zo'n 120 tot 150 miljoen euro.

Zowel het Vlaams Parlement als de Vlaamse Regering delen de bekommernis om deze toestand die de nodige maatregelen vergt.

Doelstelling

De hoofddoelstelling van voorliggend voorontwerp is om een decretaal kader te scheppen voor een grootschalige inhaalbeweging in de schoolinfrastructuur. Via het voorliggende DBFM-programma wordt er naar gestreefd voor 1 miljard euro aan werken van de lijst van investeringsnoden aan te pakken via alternatieve financiering. Overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten zoekt de overheid naar een private vennootschap die zal instaan voor een aantal deelaspecten van de realisatie van een school: het ontwerp (Design), de bouw (Build), de financiering (Finance) en het onderhoud en herstellingen (Maintain). De oproep via de wetgeving overheidsopdrachten, wordt

gericht tot financiële partners en niet naar aannemers. De vennootschap zal dan voor de realisatie van haar opdrachten zelf de bouwmarkt raadplegen via de wetgeving overheidsopdrachten. Op die manier speelt het prijsmatig voordeel van de concurrentie maximaal. De vennootschap zal dus de schoolinfrastructuur ter beschikking stellen voor dertig jaar en hiervoor een prestatiegerelateerde beschikbaarheidsvergoeding ontvangen. De school kan rekenen op een financiële tussenkomst die uitbetaald wordt door het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs, afgekort AGION. Er wordt tevens in een waarborg voorzien voor de DBFM-vennootschap.

In het kader van het DBFM-programma wenst men ook dat onder andere de volgende randvoorwaarden voldaan zijn: het versneld wegwerken van de bestaande achterstand inzake schoolinfrastructuur op (korte) termijn; zoveel mogelijk realiseren met een beperkt aantal middelen; een bijkomende incentive creëren voor de werkgelegenheid en de bouwsector; de oprichting van moderne, aangepaste en flexibele schoolinfrastructuur; ESR-95 neutraliteit, hetgeen betekent dat het project neutraal moet zijn voor de schulddispositie van de Vlaamse Gemeenschap; een aanzet geven tot een rationalisatie van de vestigingsplaatsen van de schoolgebouwen in Vlaanderen.

3 Opties

Optie 1: nuloptie: De huidige manier van subsidiëren en het bestaand kader voor investeringen in schoolinfrastructuur blijft ongewijzigd.

Optie 2: Men stelt een nieuw decretaal kader op voor een grootschalige inhaalbeweging in schoolinfrastructuur door beroep te doen op één DBFM-vennootschap.

Deze DBFM-vennootschap zal dan instaan voor een aantal deelbenodigdheden voor de realisatie van een school: het ontwerpen, bouwen, financieren en onderhoud (inclusief herstellingen).

Optie 3: Men stelt een nieuw decretaal kader op voor een inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur waarbij elke school individueel een opdracht lanceert en tegenover een combinatie “financier-aannemer-architect-onderhoudsfirma” komt te staan.

Dit is dan een klassiek PPS-concept waarbij er honderden aparte PPS-projecten worden opgestart met potentieel meerdere combinaties “financier-aannemer-architect-onderhoudsfirma”.

Optie 4: De inrichtende machten gaan zelf lenen om tegemoet te komen aan de grote investeringsnood in schoolinfrastructuur en de Vlaamse overheid subsidieert onder bepaalde voorwaarden de jaarlijkse leningslast van de inrichtende machten. De inrichtende machten handelen het volledige bouwdoos zelf af volgens de huidige principes.

4 Effecten

4.1 Optie 1: Nuloptie

Oplijsting van doelgroepen

In eerste instantie de onderwijsinstellingen van het basis- en secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en de internaten. Daarnaast ook de Vlaamse overheid en de bouwsector.

Bij uitbreiding de leerlingen en leerkrachten.

Baten en kosten.

Indien de huidige manier van werken en het bestaande decretaal kader voor investeringen in schoolinfrastructuur ongewijzigd blijft, brengt dit voor de onderwijsinstellingen geen baten bij. De inrichtende machten blijven integendeel zitten met een verouderd, onaangepast en onveilig schoolpatrimonium en maken gebruik van noodoplossingen. Bovendien blijft dan ook de wachttijd voor het verwezenlijken van projecten in schoolinfrastructuur aangroeien wegens de discrepantie tussen de beperkte financiële middelen enerzijds en de grote investeringsnood anderzijds. De gekende subsidiebehoefte wordt vandaag geraamd op 1,4 miljard euro. Dit is de zogenaamde wachtlijst in subsidies hetgeen een lijst in investeringswerken impliceert van ongeveer 1,9 miljard euro.

Voor de Vlaamse overheid betekent de nuloptie dat de bestaande manier en huidig kader van investeren in schoolinfrastructuur blijft bestaan; er is geen aanpassing van de regelgeving en er dienen geen extra financiële middelen te worden voorzien. De financiële middelen die zouden voorzien moeten worden in het kader van een inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur kunnen voor iets anders worden ingezet. Er zijn geen personeelseffecten bij de DIGO of diens rechtsopvolger en het Gemeenschapsonderwijs. Het nadeel is echter dat rekening houdend met de hoge leeftijd van het patrimonium en de algehele staat ervan, de verwachte investeringsbehoefte niet zal afnemen. Bij de DIGO alleen al wordt de jaarlijkse gemiddelde aangroei van de subsidiebehoefte geraamd op zo'n 120 tot 150 miljoen euro, wat reeds meer is dan de investeringsdotatie van de DIGO gezien in de begroting 2005 een krediet is ingeschreven van 106, 69 miljoen euro aan ordonnanceringen.

Bij de nuloptie is er geen positief effect op de economie en de tewerkstelling in de bouwsector.

Verdelingseffecten

Bij de nuloperatie zijn er vooral negatieve effecten of een gebrek aan baten voor de onderwijsinstellingen, leerlingen en leerkrachten en de bouwsector. Het louter voordeel voor de overheid dat de bestaande regelgeving niet dient aangepast te worden en dat financiële middelen die anders naar een inhaaloperatie zouden gaan, nu voor iets anders kunnen gebruikt worden, wegen niet op tegen de nadelen voor de andere betrokken groepen.

Juridisch-technische effecten

Bij de nuloptie zijn er geen juridisch-technische effecten.

Andere effecten

Kindeffecten / leerkrachten

Er zijn geen positieve effecten voor de leerlingen indien men kiest voor de nuloptie. In dat geval is er geen inhaalbeweging en kan er ook geen positieve impact zijn op de motivatie en prestaties van leerlingen en leerkrachten dankzij moderne, flexibele en aangepaste schoolinfrastructuur.

Brusseltoets

In de Brusselse scholen zijn dezelfde gevolgen als in de Vlaamse scholen.

Effecten voor lokale besturen

De nuloptie heeft geen positieve effecten op de lokale besturen aangezien het gemeentelijk en stedelijk onderwijs voor haar schoolinfrastructuur dan zal dienen te blijven werken via de reguliere subsidiëring en er dus niet gerekend kan worden op een bijkomende subsidiestroom ten voordele van de lokale besturen bij gebrek aan grootschalige inhaaloperatie via de DBFM-formule.

4.2 Optie 2: een nieuw decretaal kader op voor een grootschalige inhaalbeweging in schoolinfrastructuur door beroep te doen op één DBFM-vennootschap

Oplijsting van doelgroepen

In eerste instantie de onderwijsinstellingen van het basis- en secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en de internaten. Daarnaast ook de Vlaamse overheid en de bouwsector.

Bij uitbreiding de leerlingen en leerkrachten.

Baten en kosten

Voor de onderwijsinstellingen brengt de inhaaloperatie volgens optie 2 verschillende voordelen met zich mee. Het is een inhaaloperatie waarbij een investeringsvolume van 1 miljard euro wordt nagestreefd, inclusief BTW en kosten. Het gaat bovendien om een bijkomende investeringspiste voor schoolinfrastructuur bovenop de bestaande financiële middelen voor schoolgebouwen. Het bestaande systeem van subsidiëren en financieren van schoolinfrastructuur blijft dus bestaan en het is aan de school om autonoom te beslissen of ze meestapt in het DBFM-programma. De inhaalbeweging dient te zorgen voor een snellere realisatie van de projecten en moderne, aangepaste en flexibele schoolinfrastructuur die voor een langdurige periode ter beschikking wordt gesteld door de DBFM-vennootschap conform een afgesproken prestatieniveau. Ook de betrokkenheid van de Vlaamse Bouwmeester betekent een meerwaarde voor de architecturale kwaliteit van de schoolgebouwen.

De school kan zich volledig concentreren op haar eigenlijke kerntaak, namelijk het verstrekken van onderwijs. Ze hoeft zelf niet meer in te staan voor de realisatie van de bouw of renovatie en voor de diverse contracten die gepaard gaan met diensten zoals het ontwerp, de financiering, het onderhoud en herstellingen. Het werken met één DBFM-vennootschap heeft het voordeel dat de kennis rond scholenbouw gebundeld wordt, dat de vennootschap zich dus kan specialiseren op haar eigen kerntaken en hiervoor de nodige specialistische expertise kan opbouwen. Een ander voordeel is ook de financiële meerwaarde van dit model: doordat deze ene vennootschap bepaalde aankoopprocedures kan samenbundelen, is dit prijsmatig gunstiger dan andere modellen voor zowel de scholen als de overheid. Doordat de vennootschap dient in te staan voor onderhoud op lange termijn, worden er ook eerder duurzame gebouwen opgeleverd. Voor de scholen is er eveneens een voordeel dat er een soort basiscontract beschikbaar zal zijn, waardoor niet elke school individueel extra juridisch advies dient aan te gaan.

Naast de onmiskenbare voordelen voor de onderwijsinstellingen, is het niettemin gepast ook enkele kanttekeningen te plaatsen ten gevolge van voorliggende tweede optie. Hoewel het om een supplementaire investeringsformule gaat in schoolinfrastructuur bovenop de huidig gekende reguliere investeringen – welke zal blijven bestaan – impliceert het toch een aandacht voor informatie, sensibilisering en ondersteuning naar de onderwijsinstellingen toe. Bovendien betekent het ook een aanpassing voor de onderwijsinstellingen aangezien ze naar een systeem dienen over te stappen dat beduidend anders is dan wat tot nu toe geldt. Zo zal in de voorliggende inhaaloperatie één DBFM-vennootschap de zorg op zich nemen voor het terbeschikking stellen van onderwijsinfrastructuur conform een afgesproken prestatieniveau en dat voor een lange periode in ruil voor een beschikbaarheidsvergoeding.

Er is slechts een zeer beperkte administratieve last voor de onderwijsinstelling: via een eenvoudig te verkrijgen en terug te sturen elektronisch document waarmee ze de vereiste gegevens kan opgeven met daarbij een korte toelichting, kan de school haar interesse kenbaar maken voor het DBFM-programma.

Ook de hoogte van de beschikbaarheidsvergoeding is moeilijk a priori in te schatten. Dit moet immers het resultaat worden van een marktbevraging door de Vlaamse Regering, waarbij de

kandidaten zelf een inschatting maken tegen welke voorwaarden zij de diverse deelcomponenten van de vergoeding kunnen aanbieden. Door de concurrentie moet een zo laag mogelijke eenheidsprijs ontstaan die nadien eveneens als maximum zal fungeren voor de beschikbaarheidsvergoeding. Een gedetailleerde inschatting van de deelcomponenten is zeer moeilijk en evenmin wenselijk aangezien de inschrijvers op de oproep alzo publieke inzage zouden krijgen in het exacte verwachtingspatroon van de Vlaamse overheid. Zo zou een kostprijs voor de Vlaamse overheid en de inrichtende machten kunnen ontstaan die niet het gevolg is van een optimale marktwerking.

Ten aanzien van de bouwsector is het duidelijk dat de omvang van de inhaaloperatie een belangrijke positieve impact heeft op de economie en de tewerkstelling in die bouwsector en aanverwante sectoren.

Voor de Vlaamse overheid betekent de inhaalbeweging een versneld wegwerken van de bestaande achterstand voor schoolinfrastructuur op korte termijn, het zo veel mogelijk realiseren met beperkte middelen, een bijkomende incentive creëren voor de werkgelegenheid en de bouwsector en het zorgen voor moderne, aangepaste en flexibele schoolinfrastructuur.

Zeer belangrijk is daarbij dat door de voorgestelde optie de ESR-neutraliteit verzekerd is: dit houdt in dat volgens de Europese regels inzake overheidsboekhouding de financiering van het investeringsproject geen impact heeft op het schuld- en vorderingensaldo van de Vlaamse overheid.

De weerslag van optie 2 op de Vlaamse begroting, situeert zich vooral op termijn. Alle financiële repercussies zullen moeten kunnen worden opgevangen binnen de beleidsruimte zoals voorzien in de huidige meerjarenbegroting 2006-2009, concreet betekent dit een reële meerkost van maximum 75 miljoen euro per jaar voor 2008 en 2009. Het als objectief vooropgestelde investeringsvolume zal desgevallend in functie van deze budgettaire limiet worden bijgesteld. Zonder afbreuk te doen aan een verdere mogelijke stijging van de totale kredieten voor schoolinfrastructuur na 2009, in functie van de reële aangroei van de investeringsnoden, zal de jaarlijkse budgettaire weerslag van voorliggende inhaaloperatie op kruissnelheid maximaal 75 miljoen euro bedragen.

Verder zal aan AGION financiële middelen worden verschaft ten belope van 25 miljoen euro, te financieren vanuit de beschikbare middelen ingevolge de valorisatie van de aandelen Gimv en een kapitaalparticipatie van PMV ten belope van 12,5 miljoen euro in een door AGION op te richten dochtervennootschap. Door die dochtervennootschap kan AGION dan een minderheidsparticipatie nemen in het kapitaal van de geselecteerde vennootschap.

De inhaalbeweging impliceert een gepaste behandeling van de dossiers. De organisatie en het subsidiëren van het nieuwe financieringscircuit heeft mogelijk een effect op het personeelskader van AGION. Er zal evenwel onderzocht worden of de mogelijke extra mankracht eventueel geput kan worden uit de globale migratie in het kader van de BBB-reorganisatie.

Verdelingseffecten

Er zijn geen bijzondere verdelingseffecten.

Juridisch-technische effecten

Voor deze inhaaloperatie wordt geopteerd voor een nieuw decretaal kader waarin verschillende aspecten worden geregeld in verband met de DBFM-vennootschap, het DBFM-programma en de toelagen. Hierdoor komt er dus nieuwe regelgeving naast hetgeen reeds bestaat voor de huidige investeringen in schoolinfrastructuur. In het voorontwerp van decreet wordt ook de regelgeving rond de Vlaamse Bouwmeester aangepast zodat diens betrokkenheid bij de inhaalbeweging mogelijk wordt.

Andere effecten

- Kindeffecten/leerkrachten:

Leerlingen en leerkrachten kunnen genieten van een vernieuwde, flexibele en aangepaste schoolinfrastructuur. Dit heeft een positief effect op de motivatie en prestaties. Zowel de veiligheid, het welzijn als het welbevinden van leerlingen en personeel wordt verhoogd door een versnelde terbeschikkingstelling van moderne infrastructuur.

- Brusseltoets:

Zelfde effecten als in de rest van Vlaanderen.

- Effecten voor lokale besturen:

De inhaalbeweging zal een positieve invloed hebben op de schoolinfrastructuur van het gemeentelijk en stedelijk onderwijs. De projecten van de steden en gemeenten zullen immers deel uitmaken van de door de vennootschap af te werken investeringslijst. De lokale besturen zullen in ruil, net zoals alle overige inrichtende machten, een beschikbaarheidsvergoeding dienen te betalen aan de vennootschap die evenwel gedeeltelijk zal worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. De inhaalbeweging via alternatieve financiering komt bovenop de reguliere subsidies voor scholenbouw en genereert dus een bijkomende subsidiestroom ten voordele van de lokale besturen.

4.3 Optie 3: een nieuw decretaal kader voor een inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur waarbij elke school individueel een opdracht lanceert en tegenover een combinatie “financier-aannemer-architect-onderhoudsfirma” komt te staan

Oplijsting van doelgroepen

In eerste instantie de onderwijsinstellingen van het basis- en secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en de internaten. Daarnaast ook de Vlaamse overheid en de bouwsector.

Bij uitbreiding de leerlingen en leerkrachten.

Baten en kosten

Indien er geopteerd zou worden voor een inhaalbeweging waarbij elke individuele inrichtende macht een opdracht lanceert om voor haar specifieke scholenbouwproject een private partner te vinden die zal instaan voor het ontwerp, bouwen, financieren en onderhoud, gaan prijzmatig een aantal zeer belangrijke elementen van een grote gespecialiseerde vennootschap verloren. Als de individuele school een overheidsopdracht zou uitschrijven, niet enkel naar financiële partners zoals in optie 2, maar ook naar aannemers, dan verliest men bovendien het voordeel van het laten spelen van de concurrentie voor de uitvoering van de verschillende activiteiten rond scholenbouw. Bovendien zal het moeilijker zijn om geïnteresseerde private partners te vinden gezien de beperkte financiële omvang van een individueel scholenbouwproject; dit probleem stelt zich niet bij de tweede optie.

Werken met één gespecialiseerde DBFM-vennootschap zoals in optie 2, heeft een financiële meerwaarde t.o.v. het model van optie 3: het biedt een bargaining power indien één vennootschap bijvoorbeeld kan onderhandelen over verzekeringen voor de volledige inhaalbeweging, naast het voordeel dat er een gespecialiseerde bouwcoördinatie is door gespecialiseerd personeel bij die ene DBFM-vennootschap. Bij optie 3 is er evenmin het voordeel van een soort basiscontract: telkens opnieuw zal elke individuele school extra juridisch advies dienen te zoeken.

Voor de Vlaamse overheid, en met name AGIO, zou het model van optie 3 een grotere complexiteit met zich meebrengen bij de procesmatige behandeling van de dossier gezien hier niet langer één centraal aanspreekpunt bestaat zoals bij optie 2 waarbij er één DBFM-vennootschap bestaat met een hoge specialisatiegraad in schoolinfrastructuur. Bovendien maakt optie 3 het niet evident dat de Vlaamse overheid een minderheidsparticipatie zou aanhouden in de vele verschillende DBFM-vennootschappen: de overheid zou dan betrokken zijn bij meerdere vennootschappen die mogelijks

tegen elkaar bieden voor eenzelfde project. Ook de opvolging van een toezichthouder zou moeilijker verlopen en duurder zijn indien er verschillende DBFM-vennootschappen zijn.

Verdelingseffecten

Er zijn geen bijzondere verdelingseffecten.

Juridisch-technische effecten

Op juridisch-technisch vlak, zou voor deze optie opnieuw moeten voorzien worden in een aangepaste en afdoende juridische regeling.

Andere effecten

- Kindeffecten/leerkrachten:

Leerlingen en leerkrachten kunnen genieten van een vernieuwde, flexibele en aangepaste schoolinfrastructuur. Dit heeft een positief effect op de motivatie en prestaties. De snelheid van uitvoering zal wellicht lager liggen dan bij optie 2.

- Brusseltoets:

Zelfde effecten als in de rest van Vlaanderen.

- Effecten voor lokale besturen:

De lokale besturen zullen als inrichtende macht van het gemeentelijk en stedelijk onderwijs niet in dezelfde mate genieten van de financiële meerwaarde die optie 2 met zich meebrengt in vergelijking met het model van optie 3. Niet alleen een belangrijk prijsmatig voordeel gaat verloren, maar ook het voordeel van één gespecialiseerde DBFM-vennootschap met voldoende gedegen en gespecialiseerde kennis om in te staan voor haar taken conform een overeengekomen prestatieniveau.

4.4 Optie 4: De inrichtende machten gaan zelf lenen om tegemoet te komen aan de grote investeringsnood in schoolinfrastructuur en de Vlaamse overheid subsidieert onder bepaalde voorwaarden de jaarlijkse leningslast van de inrichtende machten. De inrichtende machten handelen het volledige bouwdoossier zelf af volgens de huidige principes

Oplijsting van doelgroepen

In eerste instantie de onderwijsinstellingen van het basis- en secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en de internaten. Daarnaast ook de Vlaamse overheid en de bouwsector.

Bij uitbreiding de leerlingen en leerkrachten.

Baten en kosten

Het prijsmatig voordeel, de schaalvoordelen en de efficiëntiewinsten van optie 2 gaan hierbij verloren. Bovendien mist men ook andere voordelen zoals een snellere realisatietijd of een kader voor een substantiële inhaalbeweging met bijzondere aandacht voor moderne, flexibele en duurzame schoolinfrastructuur. De scholen blijven in deze optie nog altijd volledig instaan voor alle aspecten

van hun schoolgebouwen en kunnen zich dus niet concentreren op hun eigenlijke kerntaak, namelijk het verstrekken van onderwijs. Bij optie 2 is dit wel het geval, weliswaar binnen het kader van het individuele contract dat de school afsluit met de DBFM-vennootschap.

Ten slotte is één van de belangrijkste argumenten om optie 4 niet te weerhouden, dat er op deze manier manifest geen sprake kan zijn van ESR-neutraliteit. Dit laatste dient echter juist absoluut verzekerd te zijn.

De onmogelijkheid van de ESR-neutraliteit in optie 4 spruit onder meer voort uit het feit dat zowel scholen als hun inrichtende machten ESR-matig tot de consolidatiekring van de overheid worden gerekend wanneer zij schoolactiviteiten uitvoeren. Dit geldt ook voor het vrij onderwijs. De redenering hierachter is te zoeken in het feit dat het onderwijsbeleid van de overheid een grote impact heeft op het beleid van de scholen en dat zij hoofdzakelijk gefinancierd worden door de overheid.

De door de inrichtende machten of Vlaamse overheid aangegane leningen zouden in optie 4 integraal het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid belasten.

Verdelingseffecten

Er zijn geen bijzondere verdelingseffecten.

Juridisch-technische effecten

Het voornaamste effect heeft betrekking op het feit dat optie 4 niet compatibel is met bestaande Europese begrotingsregels van Eurostat hetgeen de optie bij voorbaat onmogelijk maakt.

Andere effecten

- Kindeffecten/leerkrachten:

Leerlingen en leerkrachten kunnen genieten van een vernieuwde, flexibele en aangepaste schoolinfrastructuur. Dit heeft een positief effect op de motivatie en prestaties.

- Brusseltoets:

Zelfde effecten als in de rest van Vlaanderen.

- Effecten voor lokale besturen:

De lokale besturen zullen als inrichtende macht van het gemeentelijk en stedelijk onderwijs niet genieten van de financiële meerwaarde die optie 2 met zich meebrengt in vergelijking met het model van optie 4. Niet alleen een prijsmatig voordeel gaat verloren, maar ook het voordeel van één gespecialiseerde DBFM-vennootschap met voldoende gedegen en gespecialiseerde kennis om in te staan voor haar taken conform een overeengekomen prestatieniveau.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

De Vlaamse Regering kiest na een afweging van de verschillende opties uitdrukkelijk voor optie 2. Deze optie wordt dan ook juridisch-technisch uitgewerkt in een nieuw decretaal kader, gevormd door het voorliggende voorontwerp van decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur. De inhoud van deze optie zal verder vorm krijgen door enerzijds de overeenkomst gesloten door de overheid en de geselecteerde private partner(s) na afloop van de zoektocht naar geïnteresseerde kandidaten via de wetgeving overheidsopdrachten en anderzijds de individuele contracten gesloten tussen laatstgenoemde en de scholen. In het voorontwerp van decreet worden onder meer volgende

aspecten geregeld: elementen met betrekking tot de DBFM-vennootschap, het DBFM-programma en het beroep doen op de huidige reguliere subsidiëring en financiering van schoolinfrastructuur. Er wordt ook een wijziging aangebracht aan de regelgeving rond het optreden van de Vlaamse Bouwmeester opdat zijn betrokkenheid bij deze inhaalbeweging zou mogelijk zijn.

AGION is de instantie die de toelagen zoals vermeld in het voorontwerp zal uitbetalen. In de procedure wordt bepaald dat de DBFM-vennootschap de nodige documenten zal moeten verschaffen aan AGION. Er is trouwens bepaald dat AGION alle initiatieven kan nemen om toe te zien of de voorwaarden voor de toelagen vervuld blijven gedurende de looptijd van de individuele contracten en of er niet ten onrechte wordt uitbetaald.

Er zal rekening worden gehouden met de taalkundige, vormelijke en wetgevingstechnische voorschriften, zoals bepaald in omzendbrief VR 2005/4.

Er is voor de onderwijsinstellingen slechts een geringe bijkomende administratieve last doordat ze een beschikbaar gesteld en terug te sturen elektronisch document dienen in te vullen om hun interesse voor de inhaalbeweging te laten blijken en waarbij enkel essentiële en gemakkelijk te verschaffen gegevens worden gevraagd.

In het voorontwerp van decreet wordt bepaald dat AGION zal rapporteren aan de Vlaamse Regering in overeenstemming met haar beheersovereenkomst. De Vlaamse Regering zal ten slotte jaarlijks voor 30 september verslag uitbrengen aan het Vlaams Parlement over de uitvoering van de inhaalbeweging.

Er wordt tevens voorzien in een toezichthouder die instaat voor de opvolging van enerzijds de uitvoering van de overeenkomst met de DBFM-vennootschap en anderzijds de uitvoering van de individuele contracten gesloten tussen de scholen en de DBFM-vennootschap.

6 Consultatie

Een werkdocument van de minister van onderwijs en vorming werd voor advies aan de commissie overheidsopdrachten voorgelegd en op 19 september 2005 door het betrokken kabinet tevens aan de commissie mondeling toegelicht. De commissie had geen principieel bezwaar bij de keuze voor de onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking om de vennootschap te selecteren en de aanpak ten aanzien van de wetgeving inzake overheidsopdrachten.

Er waren gesprekken met vertegenwoordigers van de representatieve koepelorganisaties over het voorliggende concept. Er werd rekening gehouden met de kritische opmerkingen en bekommernissen van de koepelorganisaties.

Er is tevens overleg geweest met de Vlaamse Bouwmeester, de Vlaamse Confederatie Bouw en het kenniscentrum PPS.

Er is zowel informeel als formeel advies gevraagd aan het INR over de non-paper schoolgebouwen, waarbij deze stelde dat er kon vanuit gegaan worden dat de DBFM-vennootschap een autonome instelling zal zijn die als een markproducent kan worden beschouwd. Wel werd de ESR-regelgeving nog eens in herinnering gebracht: *“Een institutionele eenheid ressorteert onder de sector van de vennootschappen (S11), voor zover de entiteit hetzij als een particuliere producent (= niet onder toezicht of zeggenschap van de Overheid), hetzij als een overheidsproducent en tegelijkertijd als marktproducent (=productiekosten voor meer dan 50 pct. gedekt door de opbrengst van verkopen) kan gerangschikt worden.”*

De selectiecommissie die wordt opgericht voor de selectie van de projecten die in aanmerking komen voor het DBFM-programma verzekert door haar samenstelling – met vertegenwoordigers van de representatieve koepelorganisaties, van het departement onderwijs en de huidige betrokken instellingen in schoolinfrastructuur, van twee leden van de onderwijsinspectie en de Vlaamse

Bouwmeester – dat er een breed draagvlak en een inbreng vanuit verschillende invalshoeken aanwezig is, welke een duidelijke meerwaarde betekent bij de voorbereiding van het voorgestelde concept.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Dit voorontwerp van decreet geeft een juridische onderbouw aan de nota aan de Vlaamse Regering betreffende de inhaalbeweging via alternatieve financiering (VR/2005/10.11/DOC.0990), door de regering aangenomen op 10 november 2005. Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies aan de principenota in een schrijven van 28 oktober 2005 met kenmerk IF/SG/2005/10/26-159.

8 Samenvatting

Gezien de gekende investeringsnood in scholenbouw, het verouderd, onaangepast en onveilig scholenpatrimonium en de toekomstig te verwachten subsidiebehoefte, is de zogenaamde nuloptie niet houdbaar.

De Vlaamse Regering kiest daarom voor de tweede optie waarbij een nieuw decretaal kader wordt opgesteld voor een grootschalige inhaalbeweging in schoolinfrastructuur door beroep te doen op één DBFM-vennootschap die dan zal instaan voor een aantal deelbenodigdheden voor de realisatie van scholen: het ontwerpen, bouwen, financieren en onderhoud (inclusief herstellingen). Dit zorgt voor een snellere realisatie van de projecten en moderne, aangepaste en flexibele schoolinfrastructuur die voor een langdurige periode ter beschikking wordt gesteld door de DBFM-vennootschap conform een afgesproken prestatieniveau zodat de school zich volledig kan concentreren op haar kerntaak, namelijk het verstrekken van onderwijs. Ook de betrokkenheid van de Vlaamse Bouwmeester betekent een meerwaarde voor de kwaliteit van de schoolgebouwen. De tweede optie brengt ook een financiële meerwaarde met zich mee doordat deze ene vennootschap bepaalde aankoopprocedures kan samenbundelen. Voor de scholen is er eveneens een voordeel dat er een soort basiscontract beschikbaar zal zijn, waardoor niet elke school individueel extra juridisch advies dient aan te gaan. Eén van de belangrijkste aspecten bij de inhaalbeweging is bovendien dat deze ESR-neutraal moet zijn.

De andere opties zijn niet weerhouden gezien de talrijke voordelen van het voorgestelde model in optie 2. In de derde optie gaan prijsmatige voordelen verloren in vergelijking met het werken met één DBFM-vennootschap en is het niet evident dat de individuele school een combinatie“financier-aannemer-architect-onderhoudsfirma” weet te vinden gezien de kleinere financiële omvang van haar individueel scholenbouwproject. Bovendien is het veel moeilijker om bij veel verschillende DBFM-vennootschappen een minderheidsparticipatie aan te houden en is een goede opvolging door een toezichthouder niet evident. Ook de vierde optie leidt tot verlies van prijsmatige voordelen en er wordt trouwens geen kader gecreëerd voor een vernieuwde, flexibele en aangepaste infrastructuur waarbij de inbreng van de Vlaamse Bouwmeester zeker een meerwaarde met zich meebrengt. Bovendien is in die vierde optie de ESR-neutraliteit niet gerespecteerd hetgeen de operatie eenvoudigweg onmogelijk maakt.

Na de afweging van de verschillende opties wordt daarom gekozen voor de tweede optie.

9 Contactinformatie

Henri Duqué
Administrateur-generaal
DIGO / AGION
Koningsstraat 94
1000 Brussel
Tel. 02/221.05.03
e-mail: henri.duque@digo.be

Nick Spriet
Adjunct van de directeur
DIGO
Koningsstraat 94
1000 Brussel
Tel. 02/221.05.37
e-mail: nick.spriet@digo.be